

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

პროფესორ ოთარ ბაქანიძისადმი მიძღვნილი
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია
ლიტერატურათმცოდნეობა: ისტორია,
პერსპექტივები და გამოწვევები

International Scientific Conference Dedicated
to Prof. OTAR BAKANIDZE

LITERARY STUDIES: HISTORY, PERSPECTIVES
AND CHALLENGES

თეზისები
ABSTRACTS

თბილისი/ Tbilisi
31.03.2021

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთობების
სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტი
უკრაინისტიკის ცენტრი
ტარას შევჩენკოს სახელობის
კიევის ნაციონალური უნივერსიტეტი
ფილოლოგიის ინსტიტუტი

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Humanities
Institute of Translation and Literary Relations
Center for Ukrainian Studies
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Institute of Philology

**პროფესორ ოთარ ბაქანიძისადმი მიძღვნილი
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია
ლიტერატურათმცოდნეობა: ისტორია,
პერსპექტივები და გამოწვევები**

**International Scientific Conference
Dedicated to Prof. Otar Bakanidze**

**LITERARY STUDIES: HISTORY,
PERSPECTIVES AND CHALLENGES**

**თეზისები
ABSTRACTS**

31 მარტი 2021 31 March

საორგანიზაციო კომიტეტი:

Organizing Committee:

პროფესორი ნანა გაფრინდაშვილი (თავმჯდომარე)

Professor Nana Gaprindashvili (Chairperson)

პროფესორი ლუდმილა გრიციკი (თანათავმჯდომარე)

Professor Ludmila Hrytsyk (Cochairperson)

ასოცირებული პროფესორი ეკატერინე ნავროზაშვილი

Associate Professor Ekaterine Navrozashvili

ასოცირებული პროფესორი ნინო წერეთელი

Associate Professor Nino Tsereteli

ფილოლოგიის დოქტორი ნინო ნასყიდაშვილი

Doctor of Philology Nino Naskidashvili

ფილოლოგიის დოქტორი სოფიო ჩხატარაშვილი

Doctor of Philology Sopio Chkatarashvili

ფილოლოგიის დოქტორი ივანე მჭედელაძე

Doctor of Philology Ivane Mchedeladze

ფილოლოგიის დოქტორი სოფიო თოთიბაძე

Doctor of Philology Sopio Totibadze

რეგლამენტი:

Time Limit:

მოხსენება სექციის სხდომაზე – 15 წუთი

Session Presentation – 15 Minutes

მსჯელობა – 5 წუთი

Discussions – 5 Minutes

სამუშაო ენები: ქართული, ინგლისური, უკრაინული

Conference Languages: Georgian, English, Ukrainian

ლევან ბებურიშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ალექსანდრე ორბელიანი როგორც ახალი ქართული ლიტერატურის კრიტიკოსი

ალექსანდრე ორბელიანი მეცხრამეტე საუკუნის ქართული მწერლობის ერთ-ერთ საინტერესო წარმომადგენელია. იგი მოღვაწეობდა ლიტერატურის მრავალ დარგში – პოეზიაში, პროზაში, დრამატურგიაში, კრიტიკასა და პუბლიცისტიკაში. ალექსანდრე ორბელიანის ლიტერატურული შესაძლებლობები ყველაზე ნათლად მის კრიტიკულ ნააზრევში გამოვლინდა. 50-იანი წლებიდან იგი აქვეყნებს რიგ წერილებს როგორც ზოგადლიტერატურული საკითხების, ისე კონკრეტულ მწერალთა შემოქმედების ირგვლივ.

საყურადღებოა ალექსანდრე ორბელიანის წერილი გრიგოლ რჩეულიშვილის მოთხრობის „ქვრივის ლიმონების“ შესახებ. ამ სტატიაში კრიტიკოსი მსჯელობს საზოგადოდ ისტორიული ნაწარმოების სპეციფიკის თაობაზე და მიუთითებს იმ შეუსაბამოებზე, რაც ძალზე აკნინებს რჩეულიშვილის მოთხრობის მხატვრულ დონეს. წერილში „დართულს დართული“, კრიტიკოსი განიხილავს დანიელ ჭონქაძის „სურამის ციხეს“ და არ იზიარებს მოთხრობის მხატვრულ კონცეფციას. ალექსანდრე ორბელიანი არ მიიჩნევს გამართლებულად თავადაზნაურობის, როგორც ცალკე სოციალური ფენის, კრიტიკას. მისი თქმით, მწერალი უფრო ზოგადი, ეთიკური ხასიათის პრობლემებით უნდა ინტერესდებოდეს. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ალექსანდრე ორბელიანი ამჩნევს ქართულ საზოგადოებრივ აზროვნებაში ორი ძირითადი ნაკადის გამოკვეთას, ორი დასის დაბადებას, რომელთაც ის პირობითად „კონსერვატორებსა და პროგრესისტებს“ უწოდებს. ამ მოვლენას კრიტიკოსი სავსებით კანონზომიერ და მისასალმებელ ფაქტად მიიჩნევს.

ქართული ენის ბედი, მისი აწმყო და მომავალი ალექსანდრე ორბელიანის ერთ-ერთი მთავარი საფიქრალი იყო. წერილში „რამდენიმე სიტყვა „გაყრის“ კამედიაზედ“ ალექსანდრე ორბელიანი ეჭვქვეშ აყენებს პლატონ იოსელიანის შეხედულებას გიორგი ერისთავის ენობრივ ნოვატორობასთან დაკავშირებით. ორბელიანი აღნიშნავს, რომ შეუძლებელია წერიტი მეტყველების ყველა სფეროზე განვაზოგადოთ გიორგი ერისთავის კომედიების ენა, ვინაიდან იგი სწორედ კომედიური ჟანრის თხზულებებისთვის არის შესაფერი და ვერც ერთ შემთხვევაში საერთო სალიტერატურო ენის პრეტენზია ვერ ექნება. ამასთანავე კრიტიკოსი აღიარებს ერთიანი ლიტერატურული ენის არსებობის აუცილებლობას.

ალექსანდრე ორბელიანი 50-იანი წლების ქართული ლიტერატურის ერთ-ერთ თვალსაჩინო წარმომადგენლად გვევლინება. ნიკოლოზ ბერძნიშვილთან და მიხეილ თუმანიშვილთან ერთად იგი დგას მეცხრამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურული კრიტიკის სათავეებთან.

Levan Beburishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State university

Alexander Orbeliani as a Critic of New Georgian Literature

Alexander Orbeliani is one of the most interesting representatives of Georgian literature of the nineteenth century. He has worked in several fields of literature – poetry, prose, drama, criticism and journalism. Alexander Orbeliani's literary abilities were most clearly revealed in his critical works. Since the 1850s, he has published a number of letters on both general literary issues and the works of particular writers.

Alexander Orbeliani's letter about Grigol Rcheulishvili's story "Widow's Lemons" is noteworthy. In this article, the critic discusses the specifics of the historical fiction in general and points out the inconsistencies that greatly diminish the artistic value of Rcheulishvili's story. In the letter "Attached to the Attachment", the critic discusses Daniel Chonkadze's "Suram Fortress" and does not share the artistic concept of the story. Alexander Orbeliani does not consider it right to criticize the nobility as a separate social stratum. According to him, the writer should be interested in more general, ethical problems.

It is noteworthy that Alexander Orbeliani notices the emergence of two main currents in Georgian public thought, the birth of two groups, which he conventionally calls "conservatives and progressives." The critic considers this event as a completely lawful and welcome fact.

The fate of the Georgian language, its present and future was one of the main thoughts of Alexander Orbeliani. In his letter "A Few Words on Divorce Comedy", Alexander Orbeliani questions Platon Ioseliani's views on Giorgi Eristavi's linguistic innovation. Orbeliani points out that it is impossible to generalize the language of Giorgi Eristavi's comedies in all spheres of written speech, as it is suitable for works of the comedy genre and in no case can it claim a common literary language. At the same time, the critic acknowledges the need for a unified literary language.

Alexander Orbeliani is one of the most prominent figures in Georgian literature of the 1850s, and together with Nikoloz Berdznishvili and Mikheil Tumanishvili, he stands at the forefront of nineteenth-century Georgian literary criticism.

Simone Attilio Bellezza

University of Naples Federico II

What Was Soviet and What Was Ukrainian in the Ukrainian Shistdesiatnytstvo

This speech will present a brief history and the main characters of the Ukrainian shistdesiatnytstvo from the point of view of political and social history. The analysis will be divided into three parts which correspond to the three main evolutionary phases of the movement: first we will analyze the origins of the shistdesiatnyky to understand how this generation of intellectuals and artists gave birth to a renaissance of national culture in Soviet Ukraine. This part will be done essentially on the basis of the cases of Lina Kostenko, Ivan Dziuba, Vasyl Symonenko and Les Taniuk. The latter was the founder of the Creative Youth Club, which was the first meeting place for the members of the developing movement. In the second part I will present the main initiatives of the shistdesiatnyky in the field of culture and civil activism, whose aim was to build a new sense of belonging to the Ukrainian nation (the word used in those years was *hromads'kist' – громадськість*). I will describe the struggle of the shistdesiatnyky to achieve greater freedom of expression and respect for the cultural needs of the Ukrainian people. The third part of the speech will examine the reasons for the weakness of the shistdesiatnytstvo as a political movement and describe the repressive strategy of the Soviet security organs which, from 1968 to 1972, were able to silence almost all the representatives of this movement for the renewal of Ukrainian society. Finally, I will attempt a general assessment of the movement to understand to what extent the shistdesiatnytstvo was a pre-eminently national cultural revival

movement, what were the similarities with the wider Soviet cultural universe and whether it was really possible that a genuine Ukrainian national state was born from the Soviet Ukraine of the 1960s.

Tetiana Belimova

*Shevchenko Institute of Literature of the National Academy
of Sciences of Ukraine*

Early time in The Novel “Chocolat” by Joanne Harris

The works of British writer Joanne Harris (1964) are still little known to the wide public in Ukraine, at the same time they have received recognition in the world of English literature. The novel “Chocolat” (1999) has made the author famous and popular due to the theme of memory and reassessment of worldviews and values, and it has been translated into many languages and filmed.

As time and space of her Harris work, the author chooses the French town of Lansquenet-sous-Tannes in the late 1970s, when conventionalities and social precepts determined the fate of people in a province that is far away from large cities. The writer uses the symbol of carnival as an action that can bring with it the wind of change. Vianne Rocher, a woman with a strange profession, and her little daughter Anouk arrive in the town with the carnival winds. They open a chocolaterie «La Céleste Praline» in the central square and radically change the life of Lansquenet-sous-Tannes.

The central theme of “Chocolat” is a memory that does not let go. Due to the wounds of time, the main characters can not go ahead and do not see the future. The traumatic experience needs to be rethought, to relive some memories that have long been immersed in

artificial amnesia. At the same time, the writer describes real fight of people for their rights and needs, their struggle with public conventionalities and imposed stereotypes. Such a harsh moral censorship is personified by Francis Reynaud, the village priest. He is a “Black man” wearing a cassock to cover up his crimes. Vianne Rocher opposes him. She represents the desire for freedom, mercy, charity, in other words the officially declared values that remain in society at the level of manifesto. Vianne lives not only contrary to all the stereotypes, overcoming her own wounds of time, she tries to help the new environment, in fact, the outcast, pushed out of the community in the provincial Lansquenet-sous-Tannes. Social drama and history lessons, self-healing memory are the main thematic vectors of the world bestseller by Joanne Harris.

მზისა ბუსკივაძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ფემინისტური ლიტერატურული კრიტიკა და ქალი ავტორების საკითხი თურქულ ლიტერატურაში

ლიტერატურაში ქალთა საკითხის კვლევა დაკავშირებულია ფემინისტურ თეორიებთან, რომელთა გავლენით საფუძველი ჩაეყარა ფემინისტურ ლიტერატურულ კრიტიკას. ფემინისტური კრიტიკისათვის მნიშვნელოვანია ქალის, როგორც ავტორისა და მკითხველის, კვლევა. თანამედროვე თურქულ ლიტერატურაში ქალი ავტორების რაოდენობა თანდათან მატულობს. მათ დიდი წვლილი შეაქვთ ეროვნული ლიტერატურის განვითარებაში. მნიშვნელოვანია ქალი ავტორების იდენტიფიკაციის საკითხიც.

ქალმა ავტორებმა ლიტერატურაში ახალი თემები შემოიტანეს და სამყაროს ახლებური აღქმის პერსპექტივა განავითარეს. აქედან გამომდინარე, თურქულ ლიტერატურაში ქალი ავტორების მიერ გაშუქებული თემების გაანალიზება საინტერესო მასალას გვაძლევს, ზოგადად, ქალის ისტორიისა და გამოცდილების დადგენის თვალსაზრისით. ლიტერატურის ფემინისტური კრიტიკის ფენომენი ძალიან მნიშვნელოვანია ფემინისტური თეორიისათვის, ვინაიდან სწორედ აღნიშნული „პრობლემური ველის“ შიგნით დაისვა ისეთი კონცეპტუალური საკითხები, როგორებიცაა: ქალის სუბიექტობის სტრუქტურის საკითხი, რომელიც მამაკაცის სუბიექტობისგან განსხვავდება; ქალთა მეტყველების, ენისა და აზროვნების თავისებურების საკითხი; ქალური გამოცდილებისა და სექსუალობის საკითხი; რეპრეზენტაციის ქალური სტრატეგიისა და ქალის პოლიტიკური სტრატეგიის საკითხი. თურქულ ლიტერატურაში მკვლევრების მხრიდან ქალი მწერლების შემოქმედებით დაინტერესებამ ფემინისტური კრიტიკისადმი ინტერესი გაზარდა. ქალის „მოლაპარაკე სუბიექტად“ აღიარება მას საშუალებას აძლევს, დაამსხვრიოს სოციომითოლოგიზებული ხატი და საკუთარი მსოფლმხედველობიდან და პერსპექტივიდან შეაფასოს გარე სამყარო. რატომ არის მნიშვნელოვანი ქალი ავტორის, როგორც „მოლაპარაკე სუბიექტის“, იდენტიფიკაციის საკითხი? უპირველეს ყოვლისა, სწორედ იდენტიფიკაციისას ვლინდება ფენომენი „მოლაპარაკე სუბიექტის“ სირთულე და ამბივალენტურობა. „ქალთა პროზასთან“, როგორც ფემინურ იდეასთან, იდენტიფიკაცია ქალ ავტორებში აღნიშნული იდეისგან გაუცხოებასაც იწვევს. ეს გამოწვეულია არა მხოლოდ ექსტრალიტერატურული ფაქტორებით, არამედ იმით, რომ ქვეცნობიერად ქალები პატრიარქალური ენობრივი ტრადიციის მატარებლები არიან. ქალთა შემოქმედება განიხილებოდა არა როგორც წერის ტექნოლოგიური შედეგი, არამედ როგორც ქალის ბუნებრივი კრეატიულო-

ბისა და ფსიქოლოგიური თავისებურების შედეგი. ქალური მარგინალური ტოპოლოგიის ტიპიურ გამოვლინებად ქალების მიერ ფსევდონიმად მამების, ქმრების სახელების, ან ანონიმურობის მიზნით ფსევდონიმების გამოყენება ითვლება. ქალი ავტორების იდენტიფიკაციის საკითხი უშუალოდ უკავშირდება ცნება „ქალთა ლიტერატურის“ ჩამოყალიბებას. „ქალთა ლიტერატურის“ ცნება, გულისხმობს ქალის მიერ შექმნილი თემების, ჟანრების, ლიტერატურის სტრუქტურათა შესწავლას. საგნების რიცხვში კი შედის ფსიქოდინამიკის, ლინგვისტიკის და ქალური ენის დინამიკის, ქალის კარიერის ინდივიდუალური და კოლექტიური ტრექტორიის, ლიტერატურის ისტორიისა და ცალკეულ მწერალ ქალთა ნაწარმოებების შესწავლა. იმის განსაზღვრა, თუ რა ადგილი უჭირავს ქალს „მაღალ ლიტერატურად“ მონათლულ, პატრიარქალური დომინანტებით გაჯერებულ შემოქმედებით სივრცეში საშუალებას გვაძლევს ვისაუბროთ თურქეთში „ქალთა ლიტერატურის“ განვითარების პერსპექტივებზე. გავაანალიზებთ შუა საუკუნეების, თანზიმათის პერიოდის, რესპუბლიკის პერიოდის პირველი და მეორე ნახევრის ლიტერატურაში ქალი მწერლების ადგილის განსაზღვრის საკითხს. აღნიშნულ პერიოდში მოღვაწე ქალი პოეტებისა და მწერლების გამოცდილების მაგალითზე გამოვავლენთ იმ სირთულეებს, რომელთა გადალახვა მოუწიათ და დღესაც უწევთ ქალ ავტორებს საკუთარი იდენტობის მოპოვების გზაზე. განვიხილავთ ქალი ავტორების ცნებების „ქალთა ლიტერატურა“ და „ქალი მწერალი“ ირგვლივ გამოთქმულ მოსაზრებებს. ხაზს გაესმევა იმ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, რომლებიც აღნიშნული ცნებებისადმი უარყოფით დამოკიდებულების ჩამოყალიბებაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ.

Mzisa Buskivadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Feminist Literary Criticism and the issues of Women Writers in the Turkish Literature

In the literature, study of women's issue is related to the feminist theories with the influence of which feminist criticism of literature was formed. Study of women, as authors and as reader is of great significance in feministic criticism. In modern Turkish literature number of women authors increases gradually. Their contribution in development of national literature is indeed very great. The issue of identification of women authors is of significance. Women authors brought new themes in literature and developed the new perception of the world. Based on all this, analysis of the issues elucidated by women authors in Turkish literature provides very interesting materials, in general, with respect of determination of women's history and experience. Phenomenon of feminist criticism of literature is very significant for the feminist theory, as within this "problematic field" were stated such conceptual issues as: the issue of women's subjectivity structure, which is different from men's subjectivity; the issue of nature of women's speech, language and thinking; the issue of female experience and sexuality; the issue of female representation strategy and female political strategy. Increased interest of the researchers to the works of women writers caused interest to the feminist criticism. Recognition of woman as a speaking subject allows her to break the socially-mythologized image and assess the external world pursuant to her own world view and perspective. Why the issue of identification of woman author,

as the “speaking subject” is of such significance? First of all, this is the process of identification, which reveals complexity and ambivalent nature of the phenomenon of “speaking subject”. In the world, where the feminine values are rejected, women authors attempt to gain their own place. This is the step requiring courage and certain self-consciousness. Identification with the “women’s prose” as the feminine idea, can even cause estrangement with the mentioned idea in female authors. This is caused not only by the extra-literary factors but also by the fact that subconsciously, women are carriers of patriarchal language traditions. Characteristics of marginal topology of women authors are basically conditioned by the single fact. In the culture they were primarily perceived as women and only after this – as writers or poets. And reason of this was association of the literary discourse with the female body. It implies affective, emotional and sensitive nature. Women’s works were regarded not as the technological outcome of writing but as the result of natural creativity and psychological characteristics of women. Use of the names of their fathers or husbands or other pen names by women for anonymity could be regarded as typical manifestation of feminine marginal topology. The issue of identification of women authors is directly related to formation of the concept of “women’s literature”. Concept of “women’s literature” implies studying of the themes, genres, literary structures created by women. List of the subjects includes study of psychodynamics, linguistics and dynamics of feminine language, individual and collective trajectories of women’s carriers, history of literature and works of certain women writers. We shall consider the concept of “women’s literature” in details, as well as the issue of defining of the place of women writers in the literature of Tanzimat period, first and second halves of the republic period. On the

example of experience of women poets and writers of the mentioned period, we shall reveal the difficulties, which they had to overcome and which are to be overcome by women authors even now, on their way for gaining of their identity. We shall discuss the opinions dealing with the concepts of “women’s literature” and “female writer”; we shall emphasize the factors playing significant role for the negative attitude towards the mentioned concepts.

ნანა გაფრინდაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

იმპერია და მისი მითები: წარმოსახვითი რეალობის რეპრეზენტაცია ბელადის სახის მაგალითზე ქართულ სოცრეალისტურ ლიტერატურაში

იმპერიების მართვის პროცესში უმნიშვნელოვანესი ადგილი უჭირავს იდეოლოგიური მანქანის „გამართულ“ მუშაობას. ისეთი ადმინისტრაციული ერთეულების მართვა, რომლებიც სხვადასხვა ეროვნების, ენისა და კულტურის მატარებელი ადამიანებისაგან შედგება, ბევრად უფრო ადვილი ხდება, როცა ამ საქმეში ერთვება ფიქციის ენა და საერთო მითები. ამ მითებს, როგორც წესი, რეალობასთან კავშირი ნაკლებად აქვს და ამიტომაც ეწოდებათ „სოციალური კონსტრუქცია“ თუ „წარმოსახვითი რეალობა“.

საქართველომ, სხვა პოსტსაბჭოთა ქვეყნების მსგავსად, გამოიარა კოლონიური ეპოქის უკანასკნელი ეტაპი ტოტალიტარული კომუნისტური სისტემის პირობებში და, შესაბამისად, მხატვრული ლიტერატურით ტირაჟირებული საბჭოთა მითები

კოლონიური ეპოქის ქართული სალიტერატურო სინამდვილისათვისაც ჩვეულებრივი მოვლენა იყო.

საბჭოთა ეპოქის მითების კვლევა იძლევა კოლონიური ეპოქის სულისკვეთების, საბჭოთა ცხოვრების მხატვრულ-ესთეტიკური თავისებურებების საინტერესო კუთხით დანახვისა და გაშუქების შესაძლებლობას.

ქართულ სოცრეალისტურ ლიტერატურაში, ანუ „სახელმწიფო მითების ოფიციალურ საცავში“ (კატერინა კლარკი) უმნიშვნელოვანესი ადგილი ეჭირა მითს დიდი საბჭოთა ოჯახის შესახებ, სადაც უმნიშვნელოვანესი ადგილი ეკავა მამის/ბელადის/სტალინის/ლენინის სახეს.

ამ მითების ათვისება და მხატვრული ხორცშესხმა მეტად შთამბეჭდავად მოხდა ქართულ საბჭოთა პოეზიაში, უამრავი ლექსი მიეძღვნა ბრძენი მამის, სტალინის/ლენინის, არქეტიპს. ისინი სოციალისტური რეალიზმის იდეალებისა და ესთეტიკის, პროლეტარული მწერლობის ფასეულობების ამსახველი ტიპური ნიმუშებია. პოეტები თითქოს ერთმანეთს ეჯიბრებიან, ვინ უფრო შთამბეჭდავად, ამაღელვებლად, მსუყე პოეტური სამკაულებით შეამკობს ბელადს.

ადამიანების საბჭოთა მითებთან ზიარებას სოცრეალისტური ლიტერატურა საბავშვო ბალის ასაკის ბავშვებიდან იწყებდა, რათა მარტივად და ორგანულად შეერთებოდნენ ისინი მომავალში კომუნიზმის მშენებელთა რიგებს. სოცრეალისტური საყმანვილო ლიტერატურა ერთგვარად ძალადობდა ბავშვების სათუთ ფსიქიკაზე, კომუნიტურ იდეებს უნერგავდა მათ და ასე ამახინჯებდა მათ სულიერ სამყაროს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ბელადის თემა ოფიციალურ თემად იყო მიჩნეული და მას ცენზურა უმკაცრესად აკონტროლებდა. ოფიციალური სქემის ზედმიწევნით დაცვა ყველა მწერალს მოეთხოვებოდა..

საბჭოთა ლიტერატურა, სოცრეალიზმის კანონიდან გამომდინარე, ვალდებული იყო, აქტიური მონაწილეობა მიეღო საბჭოთა მითების მხატვრულ ხორცშესხმასა და გავრცელებაში. ასე ყალიბდებოდა საბჭოური ნარატივი. საბჭოთა მითოლოგიის მთავარი დანიშნულება იყო, მითებით ჩაენაცვლებინათ სინამდვილე და ხალხს ბედნიერად ეცხოვრა არა რეალურ, არამედ ილუზიურ, მითების სამყაროში.

Nana Gaprindashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Empire and its Myths: Representation of Imaginary Reality using the Example of a Leader in Georgian Socialist Realism

In Georgian Socialist Realism, the most important place in the process of ruling empires is the “proper” work of the ideological machine. Ruling administrative units made up of people of different nationalities, languages and cultures becomes much easier when the language of fiction and common myths is involved. These myths are not connected with reality and therefore are referred to as the “social construction” or “imaginary reality”.

Georgia, like other post-Soviet countries, went through the last stage of the colonial era under a totalitarian communist system and, consequently, Soviet myths reproduced in fiction were a common occurrence in the Georgian literary reality of the colonial era.

The study of the myths of the Soviet epoch provides an opportunity to observe the spirit of the colonial era, the artistic and aesthetic peculiarities of Soviet life from an interesting angle.

In Georgian Socialist Realism, or the “Official Repository of State Myths” (Katerina Clark), the most important place was occupied by the myth of the great Soviet family, where the image of father/ leader / Stalin / Lenin was especially prominent.

The assimilation and artistic embodiment of these myths took place in Georgian Soviet poetry with numerous poems dedicated to the archetype of the wise father, Stalin / Lenin. They are typical examples of the ideals and aesthetics of socialist realism and the values of proletarian literature. Poets seem to compete with each other over who will adorn the leader with more impressive, exciting, rich poetic jewellery.

Literary works in Socialist Realism were presented to kindergarten-age children so that they could easily and organically join the cohort of communism builders in the future. Socialist realism literature for children somehow abused the tender psyche of children, instilled communist ideas in them, and thus distorted their spiritual world.

It should be noted that the theme of the leader was considered an official topic and it was strictly controlled by censorship. Strict adherence to the official scheme was required by all writers.

Soviet literature, under the law of Socialist realism, was obliged to take an active part in the artistic embodiment and dissemination of Soviet myths. This is how the Soviet narrative was formed. The main purpose of Soviet mythology was to replace reality with myths and make people live happily in a world of myths, but not in reality.

ელენე გავეშიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ლიტერატურული სალონები XIX საუკუნეში (ქუთაისის საოჯახო კულტურული ცხოვრებიდან)

საქართველოში სულიერების ეროვნულ საფუძველს ოდითგანვე ოჯახი წარმოადგენდა. ის ინახავდა ერის საუკეთესო ტრადიციებს, ავითარებდა ეროვნულ კულტურას, თუკი რამ კარგი შემოინახა ხალხმა ის უპირველეს ყოვლისა ოჯახის წყალობით მოხდა. ოჯახებმა გადაარჩინეს და გააძლიერეს ქართული ხელოვნება მით უფრო მაშინ, როცა საქართველო არ იყო განებივრებული კულტურული დაწესებულებებით, თეატრებით, შემოქმედებითი კავშირებით, საზოგადო საკრებულოებით.

ქუთაისში ყოველთვის მაძლავრობდა ოჯახის ინსტიტუტი. ქართველ მწერალთა და კულტურის მოღვაწეთა შეკრების ყველაზე სტაბილური ადგილები იყო ტრადიციული ქართული ოჯახები, რომლებიც ერთგვარ ლიტერატურულ სალონებს წარმოადგენდნენ. ქართული პერიოდული პრესის სიმცირისა და სიღარიბის გამო კულტურისა და მწერლობის მოყვარულნი თავიანთ შემოქმედებასა და აზრებს ერთმანეთს უზიარებდნენ შინაურულ საღამოებზე. ასეთ შეკრებებზე უმეტეს შემთხვევაში ეცნობოდნენ ჯერ გამოუქვეყნებელ ნაწარმოებებს, მსჯელობდნენ ეროვნული კულტურის საერთო საჭირობო საკითხებზე.

მე-19 საუკუნის ქუთაისი იყო ქართული საზოგადოებრივი და ინტელექტუალური მოძრაობის ცენტრი. ახალი პოეტური სიტყვის აკვანი. ქუთაისში საოჯახო-ლიტერატურულ სალონს წარმოადგენდა ლოლბერიძეების დიდი ოჯახი, რომელმაც აღზარდა ხუთი საუკეთესო მამულიშვილი. ოჯახის უფროსი შვილი, ლიტერ-

ატურული სალონის წარმმართველი, ქართული კულტურის დიდი ქომაგი და მეცენატი იყო პირველი უმაღლეს დამთავრებული კაცი იმერეთში, იურისტი გიორგი ლოლობერიძე კაცი, რომელმაც ევროპულ ყაიდაზე წვერულვაშგაპარსულმა პირველმა გაბედა საზოგადოებაში გამოსვლა.

ლოლობერიძეების სახლი მასპიძლობდა ქართული კულტურის ბრწყინვალე წარმომადგენლებს – აკაკის, სერგეი მესხს, ნიკო ნიკოლაძეს, დიმ. ბაქრაძეს, სოლომონ ლეონიძეს და სხვ., რომლებიც საუბრობდნენ ლიტერატურისა და ხელოვნების შესახებ, პოლიტიკაზე, კითხულობდნენ ახალ ნაწარმოებებს. ამ სახლში 1858 წელს გამართულა პირველი ქართული წარმოდგენა, გ. ერისთავის „გაყრა“, სანამ შეიქმნებოდა პროფესიული თეატრი.

ქართული კულტურის მოღვაწეთა შეკრებებით არაერთი ოჯახი იყო ცნობილი ქუთაისში. სალონური ცხოვრება ჩქეფდა გოკიელების, ხეჩინაშვილების, მიქელაძეების, ოისელიანების და სხვათა ოჯახებში. და სწორედ ასეთმა ოჯახებმა გადაარჩინეს და გააძლიერეს ქართული კულტურა.

Elene Gegeshidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Literary salons in the XIX century (From Kutaisi family cultural life)

The national basis of spirituality in Georgia has always been the family. He kept the best traditions of the nation, developed the national culture, if things were kept good by the people it happened first of all thanks to the family. Families saved and strengthened

Georgian art, especially when Georgia was not pampered by cultural institutions, theaters, creative unions, and public councils.

The family institute has always been stronger in Kutaisi. The most stable gathering places for Georgian writers and cultural figures were traditional Georgian families, which were a kind of literary salon. Due to the scarcity and poverty of the Georgian periodical press, culture and literature lovers shared their creations and thoughts with each other at home evenings. At such gatherings, in most cases, previously unpublished works were discussed, and common issues of national culture were discussed.

Kutaisi was the center of the Georgian social and intellectual movement in the 19th century. The cradle of a new poetic word. The family-literary salon in Kutaisi was represented by a large family of Ghoghoberidzes, who raised five of the best patriots. The eldest son of the family, the head of the literary salon, a great supporter and patron of Georgian culture, was the first graduate in Imereti, lawyer Giorgi Ghoghoberidze, the first man who dared to speak in public on the European Kaida.

The Ghoghoberidzes' house hosted brilliant representatives of Georgian culture – Akaki, Sergey Meskhi, Niko Nikoladze, Dim. Bakradze, Solomon Leonidze, etc., who talked about literature and art, politics, read new works. The first Georgian performance was held in this house in 1858, G. Eristavi "Divorce" before the creation of a professional theater.

Many families in Kutaisi were famous for the gatherings of Georgian cultural figures. Salon life flourished in the families of Gokieli, Khechinashvili, Mikeladze, Oiseliiani and others. Families saved and strengthened Georgian culture.

ელენე გოგიაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰანს ქრისტიან ანდერსენის „ზულბულისა“ და „თოვლის დედოფლის“ ადრეული ქართული თარგმანები

ჰანს ქრისტიან ანდერსენის ზღაპრების პირველი თარგმანები დანიურიდან ევროპულ ენებზე მე-19 საუკუნის 40-იანი წლებიდან გამოჩნდა, ძალიან მალე, რაც მან თავისი პირველი საბავშვო ზღაპრების კრებული „Eventyr, fortalt for Børn. Første Samling“ გამოაქვეყნა კოპენჰაგენში 1835 წელს. საქართველოში ანდერსენის ცალკეული ზღაპრების ქართულ ენაზე თარგმნა 1870-იან წლებში დაიწყო. მე-19 საუკუნის მიწურულს ქართულ პერიოდულ გამოცემებში, საბავშვო ჟურნალებსა და ბროშურებში ინტენსიურად იბეჭდებოდა უცხოური ზღაპრების თარგმანები გერმანული, ფრანგული, ინგლისური და რუსული ენებიდან: მსოფლიოს ხალხთა ზღაპრები და ლეგენდები, მოთხრობები „ათას ერთი ღამიდან“, ზღაპრები ძმები გრიმების „საბავშვო და საოჯახო ზღაპრების“ კრებულიდან, ჰანს ქრისტიან ანდერსენის ზღაპრები. გარდა ამისა, ქართულ საყმაწვილო ჟურნალებში ქვეყნდებოდა შემეცნებითი ხასიათის წერილებიც დანიელი მწერლის ბიოგრაფიის შესახებ.

მოხსენების თემაა ანდერსენის ნაწარმოებების გამოუქვეყნებელი ქართული თარგმანები მე-19 საუკუნის 70-იანი წლების საარქივო მასალების მიხედვით. ანდერსენის ზღაპრების ცნობილ ქართულ თარგმანებს (ნინო ნაკაშიძე, ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთლისა, თედო სახოკია, დიმიტრი ნახუცრიშვილი, სამსონ ღონლაძე და სხვ.) ქრონოლოგიურად წინ უსწრებს უცნობი ხელნაწერი, რომელიც ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ფოლკლორულ-შემკრებლობით მოღ-

ვანეობას უკავშირდება. „ბულბული“ და „თოვლის დედოფალი“ ანდერსენის შემოქმედებაში საყოველთაოდ აღიარებული ზღაპრებია, რომლებიც მუდამ ჩართულია რჩეულ კრებულებში და სხვადასხვა მხატვრის მიერ დასურათებული ხელახლა გამოიცემა. უცნობი ქართული ტექსტი სწორედ ამ ორი ზღაპრის თარგმანს შეიცავს.

Elene Gogiasvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Early Georgian Translations of “The Nightingale” and “The Snow Queen” by Hans Christian Andersen

The fairy tales by Hans Christian Andersen were first translated from Danish into European languages in the 1840ies, almost immediately after the appearance of his first book of tales for children *“Eventyr, fortalt for Børn. Første Samling”* (Copenhagen, 1835). In 1870ies, in Georgia appeared the first translations of some Andersen’s stories. In the late 19th century, in Georgian periodicals, journals for children and small booklets were printed foreign fairy tales translated from German, French, English and Russian languages: folktales and legends of the world, tales from *“The Thousand and One Nights”*, fairy tales from the *“Children’s and Household Tales”* by Grimm Brothers, and stories by Hans Christian Andersen too. In journals for children appeared selected fairy tales by Andersen as well as biographical notes about him.

The paper deals with unpublished Georgian translation in the 1870ies. In chronological order, the unknown manuscript was created earlier than the published translations of Andersen’s fairy tales by

well-known Georgian writers (Nino Nakashidze, Anastasia Tumanishvili-Tsereteli, Tedo Sakhokia, Dimitri Nakhutsrishvili, Samson Gongadze etc.). The manuscript belongs to the folklore collection of the Society for the Spreading of Literacy among Georgians. “The Nightingale” and “The Snow Queen” are Andersen’s most highly acclaimed fairy tales. They are regularly included in selected tales of his work and frequently reprinted in illustrated storybook editions for children. The unknown Georgian text includes the translations these fairy tales.

გიორგი გოცირიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

მხატვრული ლიტერატურა ინფორმაციული რევოლუციის კონტექსტში

ინფორმაციულმა რევოლუციამ სრულიად შეცვალა საკომუნიკაციო სივრცე და კომუნიკანტთა როლებრივი პარტიტურა, რაც მხატვრული ლიტერატურის ფუნქციონალურ სტატუსშიც აისახა.

ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების პროცესსა და კულტურის საკვანძო ღირებულებების დამკვიდრებაში გადამწყვეტ როლს ინტელექტუალურ ადრესატზე ორიენტირებული მხატვრული ლიტერატურა თამაშობდა, რომელიც ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბებამდე საზოგადოებრივი ცნობიერების პრიორიტეტებსა და მის საკომუნიკაციო სტრატეგიებს განსაზღვრავდა.

ინფორმაციული საზოგადოების ჩამოყალიბებამ, რომელიც მასობრივი კულტურის ბაზაზე აღმოცენდა, ახალი ტიპის ადრე-

სატი წარმოშვა, რომლის გემოვნება მასკომუნიკაციის ტექსტების საფუძველზე ჩამოყალიბდა და მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდა მხატვრული ლიტერატურის ტრადიციებზე გაზრდილ ინტელექტუალურ ადრესატის (რომელიც ნებისმიერ ქვეყანაში უმცირესობას წარმოადგენს) გემოვნებისგან.

ლიტერატურის ფუნქციონალური არეალის შევიწროებამ მასკომუნიკაციის საშუალებების გააქტიურება გამოიწვია, რომლებმაც მხატვრულ ლიტერატურას ფაქტობრივად წაართვეს ნორმატიული ეტალონის ფუნქცია და სათავე დაუდეს აქსიოლოგიურ ქაოსსა და სტილურ აღრევას.

საბჭოთა რეჟიმის ჩამოშლის შემდეგ მხატვრულ ლიტერატურა, რომელიც წერილობითი კულტურის პროდუქტი იყო, დაუპირისპირდა კომუნიკაციის ზეპირ ფორმას, რომელიც საკომუნიკაციო სივრცეში „ცოცხალი სიტყვის“ დაბრუნებასთან იყო დაკავშირებული.

თუ საბჭოთა რეჟიმის პირობებში ნებისმიერი საჯარო გამოსვლა წინასწარ შეთანხმებული უნდა ყოფილიყო შესაბამის სტრუქტურებთან და მკაცრად კონტროლდებოდა, თავისუფალმა სიტყვამ ქუჩის მიტინგებიდან საპარლამენტო ტრიბუნებზე გადაინაცვლა და საკმაოდ სერიოზული პრობლემების წინაშე დააყენა ქართული მეტყველების კულტურა.

მხატვრული ლიტერატურის ფუნქციონალური არეალის გაფართოების საჭიროებამ, რაც მასობრივი კულტურის ესთეტიკურ პრიმიტივიზმსა და მდარე ენობრივ გემოვნებასთან ბრძოლის აუცილებლობით იყო გამოწვეული, ლიტერატურული ტექსტი ინტერნეტ-სივრცეში განათავსა, რითაც გაამარტივა მასზე წვდომა და მეორე მხრივ, ახალგაზრდა თაობის ინფოსფეროშიც მოხვდა.

Giorgi Gotsiridze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Fiction In The Context of Informational Revolution

Informational revolution has completely changed communicational space and communicants's role score what immediately reflected in functional status of literature.

In a process of national consciousness formation and establishing the key values of culture the crucial role was played by fiction, oriented to intellectual addressee, which had defined priorities of social consciousness and its communicational strategies until the informational society formed.

Formation of Informational Society based on Mass Culture created new type of addressee, whose taste was formed based on mass communicational texts and was significantly different from a taste of intellectual addressee, brought up on fiction traditions (who represent minority in every country).

Narrowing of a functional area of fiction caused the Mass Communication activation, which actually deprived fiction of the function of normative standart and established axiological chaos and stylistic confusion.

Fiction, after Soviet Union collapsing as a product of writing culture opposed the oral forms of communication which was linked to returning the "live word" in communicational space.

Unlike Soviet times when every public speech was coordinated with corresponding structures and was strictly controlled, free speech moved from street manifestations to Parliament tribune and caused big issues to Georgian speech culture.

The necessity of widening functional area of fiction which was caused by necessity of struggle with aesthetic primitivism and bad taste of Mass Culture put literary text into the internet space that simplified the access to it and on the other hand stepped into the informational sphere young of generation.

დავით გოცირიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

კულტურათშორისი კომუნიკაცია და ო. ბაქანიძის სამეცნიერო სკოლის პრინციპები

ო. ბაქანიძის სამეცნიერო სკოლის შეფასებისას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კულტურათა დიალოგის თემას, რომელიც უაღრესად აქტუალური გახდა ბოლო პერიოდის მსოფლიო სინამდვილეში, რასაც, ბუნებრივია, ხელი შეუწყო საერთაშორისო ურთიერთობების არეალის გაფართოებამ. შეიცვალა კულტურათა ურთიერთობის ფორმატი, საერთაშორისო ასპარეზზე გამოვიდნენ დამოუკიდებელი ქვეყნები, რომელთა წინაშე დადგა სრულიად კონკრეტული ამოცანა – შექმნილ ვითარებაში გაეაზრებინათ სხვადასხვა ქვეყანასთან (მათ შორის, ისეთ ქვეყნებთან, რომლებთანაც აქამდე შეხების წერტილები სრულიად არ ჰქონიათ) ორმხრივი ურთიერთობის პრინციპები.

გლობალურ სამყაროში საქართველოს თვითდამკვიდრების ერთ-ერთ აუცილებელ პირობას მეცნიერულ საფუძველზე დამყარებული კულტურათშორისი დიალოგის ეფექტური წარმართვა წარმოადგენს. ამ დიალოგის პროცესში იკვეთება უნი-

ვერსალური და სპეციფიკური მიდგომები ამა თუ იმ მოვლენისა და ეთნოკულტურული ღირებულებების მიმართ, ვლინდება პერსპექტიული დაპირისპირებისა და თანამშრომლობის სფეროები. ინტერკულტურული ურთიერთობა, რომელზედაც ხშირ შემთხვევაში მშვიდობიანი თანაარსებობის პროცესია დამოკიდებული, შეიძლება წარიმართოს როგორც პოლიტიკურ და დიპლომატიურ, ასევე, ყოფით, პიროვნულ, არაფორმალურ ურთიერთობათა დონეზე.

ფრანკლინ რუზველტისეული ფორმულა: „ცივილიზაცია რომ გადარჩეს, ჩვენ უნდა განვავითაროთ ადამიანთა ურთიერთობების მეცნიერება, ყველა ხალხის უნარი, მათ შორის სრულიად განსხვავებულის, მშვიდობიანად იცხოვროს ერთად ერთ მიწაზე“-უალრესად ზუსტად გამოხატავს ო.ბაქანიძის სამეცნიერო სკოლის მთავარ პრინციპს. ჯერ კიდევ მეოცე საუკუნის 70-იან წლებში ოთარ ბაქანიძემ ზუსტად განსაზღვრა ფილოლოგიური მეცნიერების განვითარების ვექტორი და მოახდინა ლიტერატურულ ურთიერთობათა და თარგმანმცოდნეობის სინთეზი, რითაც გაუსწრო კულტურათშორისი კომუნიკაციის, როგორც ახალი სამეცნიერო დისციპლინის, ჩამოყალიბების პერიოდს. ფრიდრიხ ნიცშეს ცნობილი გამონათქვამი: „ზოგიერთი ადამიანის ნიჭი ნაკლებად ჩანს ვიდრე ეს სინამდვილეშია, ვინაიდან ის საკუთარ თავს ძალზე დიდ ამოცანებს უსახავს“ – ზუსტად შეესაბამება სიტუაციას, რომლის მიღმაც მისმა თანამედროვეებმა ვერ შენიშნეს ახალი მიმართულებებისა და სამეცნიერო სკოლის კონტურები.

მოხსენებაში განხილულია ის სპეციფიკური გზა, რომელმაც ოთარ ბაქანიძე სამეცნიერო მიმართულებიდან სამეცნიერო სკოლის შექმნამდე მიიყვანა.

David Gotsiridze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Intercultural communication and the principles of O. Bakanidze's scientific School

In the assessment of the Scientific School of O. Bakanidze, special importance is attached to the topic of cultural dialogue, which has become very relevant in the modern world reality, which, of course, contributed to the expansion of the area of international communication. The format of cultural relations has changed, and independent countries have appeared on the international scene, which face a very specific task – to understand the principles of bilateral relations with different countries (including countries with which they previously had no points of contact) in the modern world.

One of the most important conditions for Georgia's self-assertion in the global world is the establishment of an effective scientifically based intercultural dialogue. In the process of this dialogue, universal and specific approaches to a particular event and ethno-cultural values are identified, areas of promising confrontation and cooperation are identified. Cross-cultural relations, on which the process of peaceful coexistence often depends, can take place both at the level of political and diplomatic relations, and at the level of personal, informal relations.

The formula of Franklin Roosevelt: "If civilization is to survive, we must cultivate the science of human relationships – the ability of all peoples, of all kinds, to live together, in the same world at peace" – very accurately expresses the main principle of the scientific school of O. Bakanidze.

Back in the 70s of the twentieth century, Otar Bakanidze precisely defined the vector of development of philological science and synthesized two directions – the theory of literary relations and translation studies, anticipating the period of formation of intercultural communication as a new scientific discipline. The famous statement of Friedrich Nietzsche: “Some people appear to be more meager in talent than they are, just because the tasks they set themselves are always too great” – quite corresponds to the situation in which his contemporaries did not notice the contours of a new direction and a new scientific school.

The report discusses the specific path that led Otar Bakanidze from the scientific direction to the creation of a scientific school.

ზურაბ გოცირიძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

პოსტმოდერნიზმი და მასობრივი კომუნიკაცია

21-ე საუკუნის დასაწყისში მასობრივი ინფორმაციის სფეროში არსებული აქსიოლოგიური ქაოსის თეორიული გააზრების მცდელობები პოსტმოდერნისტულ პარადიგმას უკავშირდება, თუმცა, ამ უკანასკნელის ტიპოლოგიური მრავალფეროვნების გამო, აღნიშნული მოვლენის ერთმნიშვნელოვანი ინტერპრეტაცია ვერ მოხერხდა, რადგან საკმაოდ არაერთგვაროვან აქსიოლოგიურ პრინციპებს ეფუძნებოდა.

განსხვავებით ფილოსოფიისგან, სადაც პოსტმოდერნიზმმა ფილოსოფიური სისტემის სტატუსი ვერ დაიმკვიდრა, ხელოვნე-

ბასა და ლიტერატურაში მან დიდი აღიარება მოიპოვა და მნიშვნელოვანი როლიც ითამაშა. პოსტმოდერნიზმის ფენომენი დაკავშირებულია კულტურის სხვადასხვა სფეროსთან (ფილოსოფიასთან, მხატვრულ ლიტერატურასთან, ფერწერასთან, თეატრთან და სხვ.) და ამ დარგებში განსხვავებული სახით მანიფესტირდება.

პოსტმოდერნისტული ცნობიერების ზეგავლენა მედიაზე (კერძოდ ქართულ მედიაზე) სპეციფიკური სახით ვლინდება, რაც თავს იჩენს როგორც მედიატექსტის სტრუქტურულ-ფუნქციონალურ მოდიფიკაციაში, ასევე მორალურ-ეთიკური პრინციპების ტრანსფორმაციაში.

თანამედროვე მასკომუნიკაციის ფენომენის გააზრებისთვის ძალზე მნიშვნელოვანია მისი კავშირი პოსტმოდერნისტულ კონცეფციასთან, რომელიც გასული საუკუნის პირველ ნახევარში დომინანტურ როლს თამაშობდა დასავლეთის კულტურაში, ხოლო ქართულ ცნობიერებასთან მიმართებაში გასული საუკუნის 90-იან წლებში ხდება აქტუალური. ამ დროისთვის დასავლურ პოსტმოდერნიზმს უკვე დაკარგული ჰქონდა თავდაპირველი ავანგარდისტული პათოსი და კონცეფტუალური კრიზისის მდგომარეობაში იმყოფებოდა. რაც შეეხება პოსტსაბჭოთა საქართველოს, ჩვენთან პოსტმოდერნისტული სიტუაცია გაგებული იქნა როგორც თავისუფლების რეალიზაციის ერთგვარი შესაძლებლობა.

„პოსტმოდერნისტული მგრძნობელობის“ საფუძველს ლიტერატურისა და ხელოვნების სფერო წარმოადგენს, თუმცა განსაკუთრებულ აქტუალობას ეს ფენომენი მედიის სფეროში ამჟღავნებს.

პოსტმოდერნისტული ცნობიერებით დეტერმინირებული პრობლემები ზეგავლენას ახდენს თანამედროვე ქართული მასმედიის სტატუსზე და შემდეგი სახით წარმოჩნდება : ა) ალტერნატიული მედიის ფუნქციონალური პოტენციალის გაძლიერება;

ტრანსნაციონალური მედიაინსტიტუტების ექსპანსია; დემოკრატიული პროცესების ტრადიციის წყვეტილობა ქართულ მედიაში. პოსტმოდერნისტულ ქაოსის თავისებურ გამოვლინებად უნდა მივიჩნიოთ ტრადიციული და ალტერნატიული ციფრული მედიის ოპოზიცია, რამაც მნიშვნელოვნად შეცვალა მედიალანდშაფტი და მედიაკომუნიკაციის სემიოტიკური ფაქტურა; პრინციპულია ტრადიციული საგაზეთო (ე.წ. ქალაქის) ვერსიისა და ალტერნატიული ელექტრონული ფაქტურის დაპირისპირება და ჰიპერტექსტული კომბინირებული საკომუნიკაციო ფაქტურის დამკვიდრება: ნარმოიქმნა ჟურნალისტიკა-მედიოლოგიისა და ბლოგერის ფუნქციონალური ოპოზიცია; ახალი ტექნოლოგიების დახმარებით დაიწყო ტრადიციული ტექსტის მეთოდური ჩანაცვლება ჰიპერტექსტით, რომელიც ზემოქმედების რამდენიმე არხის ერთდროული გამოყენების საშუალებას იძლევა.

Zurab Gotsiridze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Postmodernism and Mass communication

Theoretical conceptualization attempts existed in axiological chaos of Mass information sphere at the beginning of the 21th century are linked to postmodern paradigm, though because of its typological diversity based on very inhomogeneous axiological principles have not been reached clear, ambiguous interpretation of this phenomenon.

Unlike philosophy where postmodernism failed to reach philosophic system status postmodernism has been widely recognised in

arts and literature where it played significant role. The phenomenon of postmodernism is linked with different spheres of culture (philosophy, fiction, painting, theatre etc.) and manifests in a different way in these fields.

Influence of postmodern perception to Media (to Georgian Media in particular) is shown quite specifically, what manifests both in structural-functional modification of Mediatext and in transformation of moral and ethic principles.

When analyzing modern phenomenon of the Mass Communication it is significantly important to consider its connection with postmodern conception, which used to play dominant role in the early 20th century, but it became relevant for Georgian perception in 1990s. By that time western post-modernism had already lost its initial avant-garde enthusiasm and was in deep conceptual crisis. As for Post-Soviet Georgia, postmodern situation has been conceived as a way of freedom realization.

The basis of "Postmodern sensitivity" are art and fiction fields but this phenomenon manifests special relevance in Media field.

The problems determined by postmodern perception affects modern Georgian Mass Media status and appears in the following ways: a) enforcement of functional potential of alternative Media; the expansion of transnational media institutes; pause of democratic processes tradition in Georgian Media. We can consider opposition of traditional and alternative digital Medias as a manifestation of postmodern chaos. This immensely changed Media landscape and semiotic shape of Media communication; The confrontation between traditional (paper) and alternate electronic versions and establishment of combined hypertext communicational shape is fundamental: journalist-media and blogger functional opposition has formed;

the replacement of traditional text with hypertext has started with the help of new technologies, which has ability to influence by using several channels simultaneously.

Lyudmyla Hrytsyk

Taras Shevchenko National University of Kyiv

The school of Otar Bakanidze

The positivist phase of comparative literature. Is everything here with a “minus” sign: for or against. Intellectual and institutional changes in Ukrainian-Georgian literary-scientific relations in the late twentieth and early twentieth centuries.

Transformation of a positivist phase of comparative literature. Academic and scientific directions: the ideology of inclusion of the Other in them: “comparative literature has an inner form and content that, for S.T. de Zepetnek, facilitates the intercultural and inter-ethnic study of literature”.

Types and forms of contacts in a globalized world. Risk factors and possibilities of realization of the acquired knowledge. Personalities. Professor O.A. Bakanidze in the Ukrainian-Georgian dialogue of cultures.

Vectors and dimensions of Ukrainian-Georgian scientific and cultural contacts. The mission of literary translation (bilingual books, the anthology “Shistdesyatnyky”, translation by A. Asatiani, R. Khvedelidze). From contact to comparative-typological studies: peculiarities of postcolonial narration: forms and methods (studies by I. Mchedeladze, N. Naskidashvili, S. Chkhatarashvili).

The functionality of the Georgian-Ukrainian scientific discourse (problems of imagology, mental constructs of the Self and the Other, the “gap between language and nationality”, etc.) (on the material of the scientific works of professor O.A. Bakanidze and his school).

Tetyana Dagovych

University of Münster

**Literature as Argument: Narrative Structures and
Literary Devices in P. A. Aleksandrov’s Speech in
Defense of Vera Zasulič**

In his work ‘The Rhetoric of Fiction’, Wayne C. Booth was one of the first who drew attention to the rhetorical power of literary devices in the sixties of the 20th century. However, this power was already recognized and the tools widely employed in the 19th century by Russian lawyers, who often designed their speeches as short stories or novels. These speeches use the plot, focalization, introspection, mimesis, and artistic language. The jury trial, which was introduced 1864, contributed to the exploitation of storytelling in the courtroom because of the lack of legal training by the jurors, who were often more receptive for a story than for the legal argumentation. P. A. Aleksandrov’s speech in defense of the terrorist Vera Zasulič, who had severely injured an official, is an example of a brilliant application of narrative techniques, structures, and devices with a juridical goal. The jury found Zasulič non-guilty.

Ana Dugandžić

University of Zagreb

**International cooperation as an important element of
improving the educational process and scientific work
(experience of the Department of Ukrainian Language
and Literature in Zagreb)**

The report presents international cooperation and new perspectives in the contemporary context of the Department of Ukrainian Language and Literature at the University of Zagreb. We briefly outline the history of the development of Ukrainian studies in Croatia at the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb, one of the oldest and largest faculties in the country and in South-eastern Europe. We present the development of the Department, the most important teachers in its history, as well as important publications, dictionaries, textbooks, translations of Ukrainian literature prepared by the teachers of the Department. The current situation is also presented: the contemporary structure of the studies, the interest of Croatian students in Ukrainian philology, the use of modern technologies in the educational process. We also present the current staff, their research interests and translation work, work on the promotion of Ukrainian studies in Croatia.

Emphasis is placed on the importance for the work and further improvement of teachers and students of agreements on international cooperation, both those that have been implemented previously and those recently concluded, as well as the establishment of new international contacts. The results of previous cooperation, their

impact on the educational process and scientific work at the Department, as well as the planned results in the future are presented. In addition to previously concluded agreements on bilateral cooperation with educational and scientific institutions of different countries, in recent years the most important for international cooperation are the agreements under the Erasmus+ program. Within the framework of these programs the exchange of teaching experience is carried out, students have the opportunity to study for one semester, first of all in Ukraine, as well as in universities of other countries where Ukrainian language and literature are studied. Today, the Department has concluded Erasmus+ agreements with many foreign institutions, including universities of many European Union countries, including Poland, Italy, Germany, Estonia, Slovenia, Austria, etc. and outside the EU under the “Erasmus+ partner countries” program with two universities in Ukraine: KNU Taras Shevchenko and LNU Ivan Franko, as well as Ivane Javakhishvili Tbilisi State University in Georgia. The greatest emphasis is placed on expanding contacts with Ukrainian studies in the world, in particular on the above-mentioned new cooperation with Ukrainian studies at the University of Tbilisi as the newest partner. In addition to this program, we hope to implement other forms of cooperation, such as joint projects, research and publications.

In addition, the directions of new research and new ways of developing Ukrainian studies in modern conditions are offered, as well as possible results of our long-awaited cooperation.

ეკა ვარდოშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ფერდინანდ ბრუნეტიერის ნაშრომის „ეკოლუცია სალირიკო პოეზიისა საფრანგეთში XIX საუკუნეში“ კიტა აბაშიძისეული თარგმანი

1919 წელს ქუთაისში დაისტამბა ფ. ბრუნეტიერის ნაშრომის „ეკოლუცია სალირიკო პოეზიისა საფრანგეთში“ კ. აბაშიძისეული თარგმანი. ნაშრომის შესავალში კ. აბაშიძე წერს: „იმ თხზულებაში კი, რომლის შინაარსსაც ეხლა ვუამბობთ მკითხველებს, ავტორი გვიხატავს სალირიკო პოეზიის ეკოლუციას. აქ გვიჩვენებს იგი მაგალითს იმ მოვლენისას, თუ ერთი ფორმა (საეკლესიო მჭერმეტყველება) როგორ გარდაიცვლება მეორე მონათესავე ფორმად (სალირიკო პოეზიად) (კ. აბაშიძე). XIX საუკუნის რომანტიკული პოეზიის ფორმა კი იყო ლირიკა.

სალირიკო პოეზიის პირველ წარმომადგენლად ფ. ბრუნეტიერს ჟან-ჟაკ რუსო მიაჩნია. ნაშრომში ფ. ბრუნეტიერი შენიშნავს, რომ რევოლუციურმა ძვრებმა ბიძგი მისცა მის ნაწერებში ლირიკის კვალის გაჩენას. „ელოიზაში“ ჰხედავთ სალირიკო ლექსებს, რომლებიც პროზად არის დაწერილი, თავის „აღსარებაში“ იგი ნამდვილად ლირიკოსია“ (ფ. ბრუნეტიერი). შრომაში ბრუნეტიერი საუბრობს რუსოს მიმდევართა ბერნარედ დესენ-პიერის, ლამარტინის, ჰიუგოს, შატობრიანის შესახებ. ეხება ალფრედ დე მიუსეს პოეზიასაც.

1850-1860 წლების ფრანგული ლიტერატურული პროცესის განხილვისას აღნიშნავს, რომ ამ პერიოდში ნატურალიზმი დამკვიდრდა, ბალზაკმა და ჟორ სანდმა ლირიზმი განდევნეს თავისი რომანებიდან. სიულიპრიუდომი და ფრანსუა კოპე კი ნატურალ-

ისტორი სკოლის უკანასკნელ წარმომადგენლებად მიაჩნია. თეორიულად მსჯელობს სიმბოლიზმზეც.

თარგმანში კ. აბაშიძე ცდილობს ქართული ლიტერატურა დაუკავშიროს ევროპულს, ეს შეინიშნება განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ფ. ბრუნეტიერი ფრანგული რომანტიკული სკოლის მიმდევრებზე საუბრობს. საზოგადოდ ცნობილია, რომ როდესაც კ. აბაშიძე „ეტიუდებს“ წერდა, ეყრდნობოდა ფ. ბრუნეტიერის ნაშრომს „გვართა ევოლუცია ლიტერატურის ისტორიაში“. შეგვიძლია ვთქვათ, იგი ასევე იყენებდა აღნიშნულ ნაშრომსაც, კერძოდ: „ევოლუცია სალირიკო პოეზიისა საფრანგეთში XIX საუკუნეში“.

კ. აბაშიძის თარგმანებმა დიდი როლი შეასრულეს ქართული სალიტერატურო აზროვნების განვითარების ისტორიაში.

Eka Vardoshvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Translation by K. Abashidze of the work of French critic F. Brunetiere “Evolution of lyrical poetry in France in the XIX century”

In 1919, the translation by K. Abashidze of the work of French Critic F. Brunetiere “Evolution of lyrical poetry in France in the XIX century” was published. In the introduction of the work K. Abashidze writes: “In the works, the contents of which we will now tell the readers, the author expresses evolution of the lyrical poetry. He shows us the example of the event, how one form (ecclesiastical eloquence) changes into another related form (lyrical poetry).

The form of romantic poetry in the XIX century was lyricism.

F. Brunetiere considers Jean-Jacques Rousseau as the first representative of the lyric poetry.

In his works, F. Brunetiere notes that revolutionary changes have given rise to lyricism in his writings. In "Heloise" we see lyrical poems written in prose, in his "confession" he is a real lyricist" (F. Brunetiere speaks in his work about the followers of Rousseau: Bernardin de Saint-Pierre, Lamartine, Hugo, Chateaubriand. He mentions poetry of Alfred de Musset, too.

In reviewing French literary process of the years 1850-1860, he notes that Naturalism was established in this period, Balzac and George Sand expelled lyricism from their novels. He considers Sully-Prudhomme and Jean-François Copé to be the last representatives of naturalist school. He discusses symbolism theoretically as well.

In his translation K. Abashidze tries to connect Georgian literature with European literature, this is especially noticeable when F. Brunetiere talks about the followers of the French Romantic School.

It is well known that when K. Abashidze wrote „Etudes“, relied on F. Brunetiere’s work “Évolution des Genres dans l’Histoire de la Littérature”. We may say that he also used the mentioned work, namely: “Evolution of lyrical poetry in France in the XIX century”.

The translations of K. Abashidze played a great role in the development of the history of Georgian literary thinking.

Yuliia Vyshnytska

Borys Grinchenko Kyiv University

Figurative and motive coordinates of identity in a novel “Tango of Death” by Yuri Vynnychuk

The leitmotif of the “tango of death” is pushed by the text in the title of Yuri Vynnychuk’s novel with the theme of the Arkanum “Book of Death”, which plays the role of a guide to the past and

future, connecting different spaces: ancient Arkanum, World War II, (post)colonial Ukraine. Chronotopes are intertwined, in particular, with the image of the Text, for the decoding of which a triple cipher is used – alphanumeric, which is subordinated to the goal – to remember. The concept of memory is reflected in the figurative dominants of the text: the mythologies of the library, books, mirrors.

The book collection embodies an infinite movement, which, to some extent, cancels the semantics of statics, conservatism, inherent in a sealed space-archive. The movement of the arrow in search of the manuscript turns into a wandering-search, a journey-quest through the maze. The labyrinthine movement-advancement-wandering between the shelves with manuscripts is like immersion in the afterlife, falling into the trap of time. Staying in a chthonic book collection is perceived as a journey in search of “blood”-memory, “blood”-revelation. The search for “blood” (= memory, immortality) closes with the motif of a continuous search for a lost word, which projects the motif of the circle realized in the text of the novel in the image of the Market. Linguistic riddles enhance the semantics of the quest. The search for books also outlines the syndochodical model of the chronotope: in contrast to the chthonic mythology of the bookstore, the book is a space-time of living nature. Both models — synecdochic (book, page) and metonymic (book collection) are united by the dominance of water (rain, sea).

The semantics of search, movement, quest, riddle, uncertainty accumulates in the image of a book-train-ghost-train, “where the shelves are cars carrying many long-dead authors... They are numbered as cars, and each shelf is a separate compartment” [1, p. 171]. The object of the technogenic world in the world of antifactual, unreal existence loses its contours and turns into a mysterious ghost, emerging from the afterlife with horror and despair of those who

have crossed the boundaries of space and time for a moment. The book collection is both a chronotope of living nature and a chronotope of chthonic creatures, where something was constantly rustling, rustling, stomping, hissing, squeaking, splashing. Colorative markers of chthonic chronotope are darkness ("black density"), fog. The anti-factual world, filled with strange creatures, eerie sounds and sights, is a paradise for Ms. Konopelka's fiancé – the world of the seabed (a blanket made of seagulls, a bed of dried algae, the color and intoxicating scents of Asturias of Mytilene). The combination of books and the sea creates a "special microclimate" where everything comes to life. The bookstore is transformed into an anime-animation world (with wild books and meat-eating plants), characterized by the personification of attributes and objects of culture and science.

The search for the manuscript becomes a kind of initiation for the participants of the quest: they are looking for a native soul to regain their memory. The initiation quest consisted for its participants not only in finding books with a cipher, but also in finding and solving this cipher, which means going back to the beginning: remembering and reading the beacon signs. Trance as a form of cognition of sources, return to the beginning, connection with the invisible and unknown is duplicated by several options: music "to facilitate the recognition of signs" [1, p. 254] by Australian composer; dervish dance (sound and rhythmic growth, circle, movement like whirling, rocking movements, feeling of flight, lightness); reading Lucilia's poems "Spring Leaves to Ilayala" (such markers of suggestion as sounds, touches, a state of half-sleep-half-sleep, rocking are sacralized). The trance and the image of the shadow of the poppies thus explained are markers of the oneiric chronotope of the afterlife, the meeting after death. Poppy flowers are messengers of the afterlife, mediators between the worlds of the living and the dead, bridg-

es between lives, a protection against evil forces. Also, poppies are markers of different chronotopes: the real existence of the old maestro Mulker (he talks to poppies), book collections (in Kalkbrenner's manuscript, in Yosk's song about the shadow of poppies, in mythos that "exfoliate our lost memory" [1, p. 104] and so on.

The level of chronotopes is also explained by the mythology of the mirror. De Selby's system of parallel mirrors is an infinity of reflected faces, and this infinity is centered in the starting point, to which time returns, to the point of the past, to the "cradle" [1, p. 148]. The device of the scientist serves that everyone could look in the youth and in the future at the same time (vectors look in opposite directions of a mirror with an echo-echo) and so to try to find itself.

1. Vynnychuk Yu. Tanho smerti: roman / Yurii Vynnychuk; khudozh.-oformliuvach O.M. Ivanova. – Kharkiv: Folio, 2015. – 379 s.

დარეჯან თვალთვაძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

პრატიკესტები ოთხთავის ძველ ქართულ ხელნაწერებში

სტრუქტურულად ოთხთავის ხელნაწერი ნიგნი კრებულს წარმოადგენს, რომელიც თავდაპირველად მხოლოდ ოთხი სახარების ტექსტს აერთიანებდა. ტექსტს მათი ავტორი მახარებლების სახელის გარდა, არაფერი ერთვოდა და ის თავებად და მუხლებად დაყოფილი არ იყო. დროთა განმავლობაში პრატიკულმა საჭიროებამ, სასურველ ადგილთა ადვილად მოძებნისა და კითხვის პროცესის გაიოლებაზე ზრუნვამ, ტექსტის სხვადასხვა ნიშნით სეგმენტაცია

და „მკითხველის დამხმარე“ სხვადასხვა დანიშნულების საძიებლების შედგენა განაპირობა. სახარების ტექსტისთვის შედგენილი ამგვარი პარატექსტები მალევე იქცა ოთხთავის, როგორც კრებული განუყოფელ ნაწილად. უძველესი ბერძნული ხელნაწერი, რომელშიც სახარების ტექსტი ამონიოსალექსანდიელის (III ს.) სისტემის მიხედვით მცირე ნაწილებად არის დაყოფილი, IV საუკუნის ვატიკანის კოდექსია. ასევე ადრეული პერიოდიდან დასტურდება ოთხთავის ტექსტის ჰარმონიზაციის მიზნით პარალელურ პასაჟთა საძიებლად IV საუკუნეში ევსები კესარიელის მიერ შედგენილი ტაბულა-ცხრილები („ათი კანონი“) და მისი გამოყენებისთვის დანერგილი განმარტება („ევსების ეპისტოლე კარპინეს მიმართ“), რომლებიც ჩვეულებრივ წიგნის დასაწყისში იკავებენ ადგილს და ხელნაწერის ძირითადი ტექსტისაგან ვიზუალურადაც გამოირჩევიან (დანერგილია განსხვავებული შრიფტით, განსხვავებული ფერის მელნით და/ან ჩანერილია თაღოვან დეკორატიულ ჩარჩოებში). ქართულ სამწიგნობრო ტრადიციაში ხელნაწერისთვის წინ დართულ ევსების კანონებს „კამარების“ სახელით მოიხსენიებენ, ხოლო ხელნაწერის გვერდის ქვედა აშიაზე (სქოლიოში) განთავსებულ მის მოკლე ვარიანტს, რომელიც კონკრეტულად ამ გვერდზე მოთავსებული სახარების ტექსტის თემატურ სათანხმებელს (საძიებელს) წარმოადგენს, ძველად „განთესულნი“ ერქვა. ამონიოს სექციების პარალელურად ხელნაწერში ჩნდება ტექსტის კიდევზე მინერილი ევსების კანონის რიგითი ნომრის აღმნიშვნელი გრაფიკული ნიშნები, ე. წ. *capitulaparallela*. მოგვიანებით კი სახარების ტექსტის უფრო ვრცელ თემატურ ეპიზოდებად დაყოფის საფუძველზე დგება და ოთხთავის ხელნაწერებს ერთვის თავების სია („თავები სახარებისანი“ / „ზანდუკი“) და/ან იესოს მიერ ჩადენილ სასწაულთა ჩამონათვალი („სასწაულნი“ / „კურნებანი“). თითოეულ სახარებას ბოლოში ერთვის მცირე უწყება სახარებების ავტორის, დანერის დროის და ადგილის შესახებ, ზოგჯერ სახარების თავებისა და მუხლთა რაოდენობის მითითე-

ბით. ღვთისმსახურების დროს ლიტურგიკული კალენდრის მიხედვით სახარებიდან შესაბამისი მონაკვეთების წაკითხვის პრაქტიკამ მოითხოვა მისი ტექსტის ამ ნიშნით დაყოფა და შესაბამისი საძიებლების შედგენა, რომელიც ასევე ოთხთავის თანმხლებ ტექსტად იქცა („საძიებელი საწელიწდოსაკითხავთა“ / „წესი და განგება“).

ოთხთავის ტექსტის თანხლები „დამხმარე ტექსტები“ მკითხველს ოთხთავის ვრცელ ტექსტში „ნავიგაციაში“ ეხმარებოდა. გვიან შუასაუკუნეებამდე ხელნაწერებში მათი სისტემატური გამოყენება აჩვენებს, რომ ის მოხერხებული უნდა ყოფილიყო ძველი დროის მკითხველისთვის. მოხსენებაში განხილულია, რა ვითარება გვაქვს ამ მხრივ ოთხთავის ძველ ქართულ ხელნაწერებში; რამდენად ერთგვაროვანია სურათი წინათონური და პოსტათონური პერიოდის ხელნაწერების მიხედვით და რა სახის განსხვავებები შეინიშნება მათში; განსხვავდებიან თუ არა რედაქციულად განსხვავებული სახარების ტექსტის შემცველი ხელნაწერები პარატექსტების მიხედვითაც, უკავშირდება თუ არა ტექსტის რედაქტირების (ძირითადად, მისი „ბერძულისადა მიყვანების“) პროცესი ოთხთავის, როგორც კრებულის სტრუქტურის ცვლილებასაც და მის გამართვას „ბერძულსა წესსა ზედა“.

Darejan Tvaltvadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The Paratexts in the Old Georgian Manuscripts of the Four Gospels

Structurally, the manuscript of the Four Gospels is the collection that initially consisted of the texts of the four Gospels. Each text was accompanied only by the name of its author-evangelist and was not divided into chapters or verses. Gradually, the practical need (the

ease of finding desired places and the process of reading) stipulated the segmentation of the text by different signs and the compilation of the “reader helper” indexes that had different purposes. Such paratexts created for the text of the Gospel soon became a part of the collection / the Four Gospels. The oldest Greek manuscript, in which the text of the Gospel was divided into small parts according to the system of Ammonius of Alexandria (the 3rd century), was the 4th century Vatican Codex. Since the early period there also existed the Canon Tables (“Eusebian Canons”) and the explanation of their usage (“Letter to Carpianus”) compiled by Eusebius of Caesarea in the fourth century for the purpose of searching parallel passages for the harmonization of the text of the Four Gospels. The Canon Tables and their explanation were usually presented in the beginning of the text and visually differed from the main text (written with different font, with different coloured ink and / or in arched decorative frames). In the Georgian literary tradition, Eusebian Canons attached to the manuscript has been referred to as კამარები/kamarebi. In ancient times, their short version placed in the bottom of the page (footnote), which was a thematic index of the text of the Gospel presented on the same page, was called განთესულნი/gantesulni. Parallel to Ammonian sections, the so-called capitula parallela – the graphic signs written on the margins of pages and indicating the ordinal number of Eusebian canons – appeared in the manuscript. Later, the manuscripts of the Four Gospels were accompanied by the list of chapters and / or a list of miracles performed by Jesus created on the basis of the division of the text of the Gospel into the extended thematic episodes. Each Gospel ended with the short note about its author as well as the time and place of writing. Sometimes the number of chapters and verses was indicated. The practice of reading relevant passages from the Gospel according to the liturgical calendar re-

quired the division of its text under this sign and the compilation of relevant indexes, which also became the accompanying part of the Four Gospels (“The index of the annual readings”).

The “auxiliary texts” accompanying the Four Gospels assisted a reader in “navigating” the extended version of the Gospels. Their systematic usage in manuscripts until the late Middle Ages shows that it might be convenient for readers of ancient times. The paper discusses the old Georgian manuscripts of the Four Gospels and considers the following issues: How homogeneous were the manuscripts of the pre-Athenian and post-Athenian periods and what kind of differences were observed in them? Did the paratexts of the manuscripts containing the texts of the Gospels of various redactions differ? Was the process of editing (mainly, “making like Greek”) related to the change of the structure of the Four Gospels and its adaptation to “the Greek rule”?

Katarzyna Jakubowska-Krawczyk

University of Warsaw

Svitlana Romaniuk

University of Warsaw

**Ukrainian perception of Szyborska’s poems:
a case study**

Wisława Szyborska, the Polish poet who received the Nobel prize in literature in 1996, has seen her poems translated into several foreign languages. In our presentation we will focus on the perception of her works in Ukraine. We will analyse the dual-language volume Perhaps all this consisting of Szyborska’s selected poems

from the years 1952-2005. The leitmotif is the liquidity of human existence.

The publication is an example of linguistic and visual adaptation of the poetess' work to Ukrainian culture. The poems have been translated into Ukrainian by Andrij Sawranec', whereas Romana Romanyshyn i Andrij Lesiv took up a dialog with Szymborska's poetry using their illustrations. In our presentation we will analyse two aspects: the richness and diversity of translating options and the graphics. For a reader who is familiar with Szymborska's work, it is interesting to look at the selection, especially because the poet herself believed that the author should be evaluated together with his or her works.

The translator tried to stay true to the original. The graphics made an experiment of sorts, trying to represent the word of Szymborska's poetry using a limited number of colours and expressive lines, creating newer shapes, they discuss poets' search, surprises and discoveries.

Natalia Likhomanova

Borys Hrinchenko Kyiv University

Memory, recollection and national identity in *White Teeth* novel by Zadie Smith

The research's topic is a problem of artistic capture of a national identity in the context of modern multicultural identities.

One of the ways to highlight the problem of an identity in the era of total globalization is the exploration of individual and collective memories constituting the basis of such an interdisciplinary area of modern humanities as memory studies.

The abstracts aims at analyzing theoretical aspects of memories' structure as well as peculiarities of "communicative memory" and "cultural memory's" practical functioning; in their turn, they shape the "collective historical memory", promoting realization of the national identity.

The fundamental works by E. Smith on the problems of national identity as a cultural phenomenon, as well as those by J. Assman and A. Assman on the issues of studying the forms and transformations of cultural memory constitute the methodological basis of this research.

Analysing the narrative peculiarities of *White Teeth*, the novel by Zadie Smith, a modern British writer, the article's author demonstrates a practical application of methodological tools to study memory and reminiscences, contributing to the formation of the national identity of the characters.

The results of the research are demonstrated via theoretical and practical analysis of the examples how factual history is being transformed into individual and mythologized one. The novel presents three family narratives, manifested through the lens of objective facts (documents, letters, photographs, scientific researches, articles in newspapers) as well as subjective narration (legends, reminiscences, reflections, memory aberrations). The analysis of Z. Smith's novel confirm the fact that distance in time of the fixed history does not diminish its significance for the cultural memory, because it shapes the historical memory.

The practical significance of the research lies in highlighting the peculiarities of manifestation of family and individual memory within the context of preserving collective historical memory, and the personal cultural, and national identity.

კახაბერ ლორია

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ჩინგიზ აიტმატოვის რომანის („საქონდაქრე“) ზოგიერთი ასპექტის გააზრებისათვის

შეიძლება, სრულიად დარწმუნებით ითქვას, რომ ჩინგიზ აიტმატოვი (1928-2008) ერთ-ერთი უდიდესი საბჭოთა მწერალია. იგი, იმავდროულად, მეოცე საუკუნის მეორე ნახევრის მსოფლიო ლიტერატურის ერთ-ერთი უთვალსაჩინოესი წარმომადგენელიც არის. აიტმატოვი წერდა ყირგიზულ და რუსულ ენებზე. მისი ნაწარმოებები კი მსოფლიოს ხალხთა 170-მდე ენაზეა თარგმნილი. საბჭოთა პერიოდში ჩინგიზ აიტმატოვს მიენიჭა ლენინის პრემია და მისი შემოქმედება სამგზის აღინიშნა სსრკ-ს სახელმწიფო პრემიითაც. დიდ მწერალს, აგრეთვე, მინიჭებული აქვს მრავალი პრესტიჟული საერთაშორისო ჯილდო. 2008 წელს მწერალი წარადგინეს ნობელის პრემიაზეც, რომლის მიღების დიდი შანსი ჰქონდა, მაგრამ, სამწუხაროდ, იმავე წლის ივნისში ჩინგიზ აიტმატოვი გარდაიცვალა.

რომანი „საქონდაქრე“, იგივე „საჯალათო კუნძი“, ჩინგიზ აიტმატოვის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული ნაწარმოებია. თხზულება პირველად 1986 წელს გამოქვეყნდა რუსულენოვან ჟურნალში „ნოვი მირ“ და მაშინვე მიიპყრო როგორც სპეციალისტთა, ისე ფართო მკითხველი საზოგადოების ყურადღება. „საქონდაქრე“ საკმაოდ რთული, მრავალგანზომილებიანი ნაწარმოებია. მიუხედავად იმისა, რომ ჩინგიზ აიტმატოვი არასოდეს ყოფილა დისიდენტი ამ სიტყვის კლასიკური გაგებით და, გარკვეულწილად, საბჭოთა ნომენკლატურის წარმომადგენლადაც კი აღიქმებოდა, ის არასოდეს ერიდებოდა მძაფრ სოციალურ პრობლემებს,

რომელთაც იშვიათი მხატვრული ძალით ააშკარავენ და შემოქმედებითად აანალიზებდა. ამ მხრივ, რომანში „საქონდაქრე“ მთელი სიმწვავითაა წარმოჩენილი თანამედროვეობის ისეთი საშინელი სენი, როგორიცაა ნარკომანია და მისი ფართოდ გავრცელება. შეიძლება დღევანდელი გადასახედიდან ან უკვე ნაკლებად აქტუალურია, თუმცა მწერლისდროინდელი სოციალური სინამდვილის პრობლემური მხარეების გამოვლინებად უნდა ჩაითვალოს აგრეთვე ის პოლემიკაც, რომელიც ცალკეულ პერსონაჟთა შორის იმართება სახალხო მეურნეობის ე.წ. სოციალისტური წესის თაობაზე. ამ თვალსაზრისით ავტორი აშკარად უარყოფითადაა განწყობილი ტრადიციული კომუნისტური იდეოლოგიური კლიშეების ვულგარული გამოყენების მიმართ. რომანში განხილულია ავტორისეული ეპოქის სხვა საჭირბოროტო სოციალური საკითხებიც, მაგრამ, მთლიანობაში, საზოგადოებრივი პრობლემატიკა ამ რომანის მნიშვნელოვან მხარეს მხოლოდ იმდენად წარმოადგენს, რამდენადაც ის გაცილებით ფართომასშტაბიან, შეიძლება ითქვას, გლობალურ და ერთგვარად უნივერსალურ საკითხებთანაა ოსტატურად გადაჯაჭვული.

რომანი „საქონდაქრე“ („საჯალათო კუნძი“), როგორც უაღრესად მაღალმხატვრული ნაწარმოები, ბუნებრივია, არ იძლევა რაიმე ხასიათის სქემატურ რჩევებსა თუ შეგონებებს. თხზულებაში დასმული და შემოქმედებითად დამუშავებულია ეკოლოგიური, ეთიკური, ფილოსოფიური, რელიგიური და სხვა ხასიათის ურთულესი საკითხები. სავარაუდო მოახლოება გლობალური კატასტროფისა, რომელიც კაცობრიობამ თავის თავს შეიძლება დაატეხოს, როგორც ბუნებისა და საცხოვრებელი გარემოს ანგარიშმიუცემელი გაჩანაგების, ისე თუნდაც ბირთვული იარაღით დაპირისპირების სახით, ასევე ორიგინალურადაა დანახული და გასიგრძეგანებული ფილოსოფიურ და, გარკვეულწილად, რელიგიურ ქრილშიც კი. უაღრესად გაბედული და მხატვრულად შთამ-

ბექდავია ქრისტესა და პილატეს ფიგურების აიტმატოვისეული გააზრებაც. აიტმატოვის ამ შესანიშნავ ნაწარმოებში ძნელია იპოვო რაიმე სახის პირდაპირი პასუხი ავტორის მიერ დასმულ უმწვავეს პრობლემებზე, მაგრამ ამ რომანს უთუოდ აქვს ერთგვარი „შოკური თერაპიის“ ეფექტი. მწერალი თავისი მხატვრული და შემეცნებითი შესაძლებლობების ფარგლებში ყველანაირად ცდილობს, გამოაფხიზლოს ტრაგიკული აღსასრულისაკენ სწრაფი ნაბიჯით მიმავალი კაცობრიობა.

Kakhaber Loria

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Comprehending Some Aspects of Chinghiz Aitmatov's The Place of the Skull

It can be said with certainty that Chinghiz Aitmatov (1928-2008) is one of the greatest Soviet writers. At the same time, he is regarded as one of the most outstanding representatives of the world literature of the second half of the twentieth Century. Aitmatov wrote in both Kyrgyz and Russian. His works were translated into about 170 languages of the world. During the Soviet period, was awarded the Lenin Prize and he was also awarded the USSR State Prize three times. This great writer was honored with many prestigious international awards too. In 2008, Chinghiz Aitmatov was nominated for the Nobel Prize and he had a great chance of getting it, but unfortunately in June of the same year, he died.

The novel "The Place of the Skull," also known as "The Scaffold," is one of the most prominent works of Chinghiz Aitmatov. It was first published in the Russian-language magazine "Novy Mir"

and immediately attracted the attention of both specialists and a wide range of readers. “The Place of the Skull” is a rather complex, multidimensional work. Even though Chinghiz Aitmatov was never a dissident in the classical sense of the word and to some extent, even referred to as a representative of the Soviet nomenclature, he never shied away from disclosing acute social problems which he did in a very rare artistic way and analyzed creatively. In this regard, the novel “The Place of the Skull” acutely depicts the very painful and widespread problem of modern society – drug addiction.

From today’s point of view, the problem mentioned beneath is less relevant. However, the controversy over the so-called socialist rule of USSR national economy between the individual characters should be considered as a manifestation of the problematic aspects of the social reality by that time. In this respect, the author clearly has a negative attitude towards the vulgar use of traditional communist ideological clichés. The novel discusses other crucial social issues of those days. However, all in all social problems are an important aspect of this work only as it is adroitly intertwined with much larger, arguably global, and somehow universal issues.

It goes without saying that as a highly artistic work, the novel “The Place of the Skull” does not give any schematic advice or exhortations. Ecological, ethical, philosophical, religious and many other complex issues are creatively addressed in this work. The presumable approach of a global catastrophe that humanity may inflict on itself, both in the form of unaccountable destruction of nature and the living environment and nuclear warfare are seen and completely absorbed from an original philosophical and to some extent, religious perspective too. The Aitmatov understanding of the figures of Christ and Pilate is also extremely daring and artistically impressive.

In this awesome work of Chinghiz Aitmatov, it is difficult to find any direct answer to the acute problems addressed, but it undoubtedly has a kind of “shock therapy” effect. The author, within the framework of his artistic and cognitive abilities tries his best to awaken humanity, which is moving fast towards a tragic end.

დარეჯან მენაბდე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის შოთა რუსთაველის ქართული
ლიტერატურის ინსტიტუტი*

ქართული სამოგზაურო ლიტერატურის უცხოენოვანი თარგმანები

სამოგზაურო ლიტერატურა, ჟანრობრივი სპეციფიკიდან გამომდინარე, არსებითად კულტურათა დიალოგის ფორმატში მოიაზრება. სამოგზაურო ტექსტის ავტორი-მთხრობელი, ეცნობა რა უცხო მხარეს, აკეთებს ჩანაწერებს, წერს დღიურს, აღწერს ყოველივე ნანახს... ქართულ სამოგზაურო ლიტერატურაში ხშირია უცხო ქვეყნების აღწერა. განურჩევლად იმისა, თუ რა მიზანი ჰქონდა ავტორის მოგზაურობას (წმინდა ადგილების მოხილვა, საერთაშორისო ვითარების გარკვევა, დიპლომატიურ მისიათა შესრულება, პოლიტიკური მიზნები და ინტერესები, სამხედრო თუ სავაჭრო საქმეები, ქართულ სიძველეთა გამოვლენა და სხვ.), მწერალი-მოგზაურები აღწერდნენ ამა თუ იმ ქვეყნის გეოგრაფიულ პუნქტებს, ხალხის წეს-ჩვეულებებს, რწმენა-წარმოდგენებს, ეთნოგრაფიას, ფოლკლორს...

ზოგადად სამოგზაურო ჟანრი ის ლიტერატურული სფეროა, რომელიც კულტურათა ურთიერთშეხების გზით იმკვიდრებს თავს სხვადასხვა ქვეყნის ლიტერატურულ პროცესებში. აღნიშნუ-

ლიდან გამომდინარე, დიდი მნიშვნელობა აქვს სამოგზაურო ლიტერატურის თარგმნასა და პოპულარიზაციას.

ქართულ სამოგზაურო ტექსტებში არაერთი ევროპული თუ აღმოსავლური ქვეყნის შესახებ არის ცნობები შემონახული, მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს ტექსტები არ არის თარგმნილი და სათანადოდ გავრცელებული უცხოურ ენებზე. ისინი უცნობია თვით იმ ქვეყნების მკითხველისთვისაც კი, რომელთა შესახებაც არის მათში საუბარი. მრავალრიცხოვანი ძველი ქართული სამოგზაურო ტექსტებიდან თარგმნილია მხოლოდ სამი თხზულება და ისიც მხოლოდ რუსულ ენაზე (ს.-ს. ორბელიანი, „მოგზაურობა ევროპაში“ – მთარგმნელი ფ. თვალთვაძე, 1969 წ.; ვ. ორბელიანი, „ამბავნი პეტერლოფისა“ – მთარგმნელები: ი. ბახტაძე, ნ. დიმიტრიადი, 1985 წ.; გ. რატიშვილი, „მცირედი რაიმე მოთხრობა როსიისა“ – მთარგმნელები: ი. ბახტაძე, ნ. დიმიტრიადი, 1986 წ.). ვფიქრობთ, ეს მთარგმნელობითი ხარვეზი უნდა დავძლიოთ და ჩვენი მწერალ-მოგზაურთა ტექსტები ხელმისწვდომი გავხადოთ არაქართველი მკითხველისთვის, რაც გადაუდებელ ამოცანად გვესახება.

Darejan Menabde

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Foreign Language Translations of Georgian Travel Literature

Travel literature, proceeding from the genre specificity, is essentially interpreted in the format of the dialogue of cultures. The author-narrator of a travelogue, familiarizing with a foreign country,

is making notes, is writing a diary and is describing everything he sees... Georgian travel literature often contains descriptions of foreign countries Irrespective of the objective of the author's journey (visiting holy places, finding out the international situation, fulfilling of diplomatic missions, political objectives and interests, military and trade affairs, bringing to light Georgian antiquities, etc.), writer-travelers described customs and beliefs of one or another country, ethnography, folklore...

Generally, the travel genre is that sphere of literature which establishes itself in literary processes of various countries by means of mutual supplementing of cultures. Hence, translation and promotion of travel literature is of great importance.

Georgian travel texts contain information about a number of European and Oriental countries, but, unfortunately, these texts have not been translated and properly disseminated in foreign languages. They are unknown even to the readers of the countries about which these travelogues are written. Of the numerous old Georgian travel texts, only three have been translated and only in the Russian language (S.-S.Orbeliani, *Journey to Europe* – translated by P.Tvaltvadze, 1969; V.Orbeliani, *Narratives on Peterhof* – translated by I.Bakhtadze, N.Dimitriadi, 1985; G.Ratishvili, *"A Short Narrative on Russia"* – translated by I.Bakhtadze, N.Dimitriadi, 1986). In our opinion, this translation deficiency should be overcome and the texts of our writer-travelers should be made available to non-Georgian readers, which appears to us as an urgent task.

ლადო მინაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიის შესწავლის ზოგი ასპექტი და ილია ჭავჭავაძე

ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიის შესწავლა საუკუნე-ნახევარზე მეტს ითვლის. ბევრი ინერებოდა მის შესახებ და მომავალშიც ბევრი დაინერება. ყველა დროსა და ეპოქას ექნება სათქმელი გენიალურ პოეტზე.

კარგა ხანია დგას გადაუდებელი საჭიროება შეიქმნას ნაშრომი ან ნაშრომები პოეტის შესწავლის ისტორიის შესახებ, რომლებიც სიღრმისეულად და რაც შეიძლება ობიექტურად გაგვითვალისწინებდა არა მარტო იმას, თუ ვინ რა თქვა ახალი და ღირებული პოეტის პიროვნებაზე და მის ლიტერატურულ მემკვიდრეობაზე, არამედ იმასაც, ვინ რა თქვა ურთიერთისაგან განსხვავებული.

რაც უფრო ვშორდებით ბარათაშვილის დროს, ბუნებრივია, მით უფრო იზრდება ინტერესი წარუვალ ღირებულებების – ზოგადეროვნულისა და ზოგადსაკაცობრიოს შესახებ ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაში.

პირველი, ვინც ამ ასპექტით დასვა საკითხი და ბევრსაც ფიქრობდა ამ თვალსაზრისით, იყო ილია ჭავჭავაძე. მოხსენებაში მიზნად ვისახავთ ილიას ნააზრევზე დაყრდნობით ამ მხრივ ზოგიერთი მომენტის წარმოჩენას.

Lado Minashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Several aspects for studying the poetry of Nikoloz Baratashvili and Ilia Tchavtchavadze

The study of Nikoloz Baratashvili's poetry has been going on for more than a century and a half. Much has been written about him and much will be written in the future. Every time and epoch will have something to say about the genius poet. For a long time there was an urgent need to create a work or works on the history of the poet's study that considered in depth and as objectively as possible not only who said what about the new and valuable poet and his literary heritage, but also who said what was different. The more we distance ourselves from Baratashvili's time, naturally, the greater the interest in Nikoloz Baratashvili's poetry about eternal values – the universal and the universal. Ilia Chavchavadze was the first to raise the issue with this aspect and many people thought about it. In the report, we aim to present some moments in this regard based on Ilia's thought.

მარიამ მირესაშვილი

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველოს რეპრეზენტაცია XIX საუკუნის ესტონურ კულტურულ სივრცეში

საქართველოს რეპრეზენტაციას ესტონეთში XIX საუკუნეში ჩაეყარა საფუძველი; სწორედ ამ დროს დაიბეჭდა პირველად ესტონურ პერიოდიკაში მასალები (როგორც ესტონურ, ასევე რუ-

სულ და გერმანულ ენებზე), რომლებიც აცნობდნენ მკითხველებს საქართველოს, მის ისტორიულ წარსულს, ქართული მითოლოგიური პანთეონის ლეგენდებსა და თქმულებებს („Дерптскілисток“, 1892, 04.01 (№1-2); „Olevik“, 1892 (№2-4) და სხვ).

დიდი წვლილი შეიტანა ქართულ-ესტონური კულტურათაშორისი ურთიერთობების განვითარებაში ტარტუს (მაშინდელი დერპტის, მოგვიანებით იურიევის) უნივერსიტეტმა, სადაც ქართველები პირველად 1890 წლიდან გამოჩნდნენ; შემდგომში კი, იგი 400-მდე ქართველი ახალგაზრდისთვის AlmaMater-ი შეიქმნა. მოგვიანებით, არაერთი ტარტუს უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული ქართული მეცნიერების, ლიტერატურის, ხელოვნების, განათლების თვალსაჩინო მოღვაწედ მოგვევლინა.

ტარტუში ქართველმა სტუდენტებმა შექმნეს სათვისტომო, არჩილ ჯორჯაძის სახელობის სამეცნიერო წრე; პერიოდულად აწყობდნენ „ქართულ საღამოებს“, რომელზეც წარმოადგენდნენ ქართულ სიმღერებსა და ცეკვებს, „ცოცხალ სურათებს“ (თავად ასე უწოდებდნენ) საქართველოს ისტორიიდან. მასალები „ქართული საღამოების“ შესახებ პერმანენტულად იბეჭდებოდა ესტონურ პერიოდიკაში („Postimees“, „Olevik“, „Nordliffendike Zeitung“, „EestiKirjandus“...).

XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე ქართულ-ესტონური კულტურათაშორისი ურთიერთობების განვითარებას ხელი შეუწყვეს იმ პირებმა, რომლებიც ამა თუ იმ მიზეზის გამო აღმოჩნდნენ საქართველოში. სტატიამი განხილულია საქართველოში ჩამოსული ესტონელი კლასიკოსების – ედუარდ ვილდესა და ანტონ-ჰანსენ ტამსაარეს – მოგზაურობა და შთაბეჭდილებები საქართველოსთან მიმართებით.

ქართულ-ესტონური კულტურათაშორისი ურთიერთობების ადრეული პერიოდის ფრაგმენტული ხასიათის მიუხედავად, იგი მაინც მნიშვნელოვნად გესახება, რადგან სწორედ მან მისცა და-

საბამი ურთიერთობების შემდგომ განვითარებას. სწორედ ზემოაღნიშნული ავტორების ხელშეწყობით, მათ მიერ პრესაში გამოქვეყნებული კორესპონდენციებისა თუ პირადი კავშირების წყალობით დაინტერესდა ესტონური საზოგადოება საქართველოთი, რამაც მომდევნო წლებში უფრო ფართო ხასიათი მიიღო.

Mariam Miresashvili

Sokhumi State University

Representation of Georgia in Estonia in the XIX century

Representation of Georgia in Estonia began in the XIX century. It was at this time that Estonian periodicals published materials (in Estonian, Russian and German languages) for the first time, that informed readers about Georgia, its history, Georgian legends and myths (“Дерптскі листок”, 1892, 04.01 (№1-2); Olevik, 1892 (№2-4) and others).

The University of Tartu (previously known as Derpt, later Yuriev), where Georgians first appeared in 1890s, made a great contribution to the development of Georgian-Estonian intercultural relations. The University of Tartu became so-called Alma Mater to about 400 young Georgians. Later on, Tartu University graduates became prominent figures in Georgian science, literature, art and education.

Georgian students established a community at Tartu University called Scientific Circle in the name of Archil Jorjadze; they periodically organized “Georgian evenings”, where they presented Georgian songs and dances, so-called “live pictures” from the history of Georgia. Materials about “Georgian Evenings” were often published in Estonian periodicals (“Postimees”, „Olevik”, “Nordliffendike Zeitung”, „Eesti Kirjandus“...).

By the end of the XIX and at the beginning of the XX century, the development of Georgian-Estonian intercultural relations was facilitated by those public figures and writers, who found themselves in Georgia for various reasons. The article discusses the journey in Georgia and impressions of Estonian classics – Eduard Wilde and Anton-Hansen Tamsare – with regards to Georgia.

Despite the fragmented nature of early period of Georgian-Estonian intercultural relations, it still holds importance, because it constituted the foundation for further development of their relationship. Thanks to the support of the above-mentioned authors, their correspondence, which they published in the press and their personal connections, Estonian society got interested in Georgia, and their interest grew even more in the following years.

ივანე მჭედელაძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

პოსტმოდერნიზმის პოსტსაბჭოთა უკრაინული ლიტერატურული მოდელი და პოსტკოლონიური ეპოქა

პოსტსაბჭოთა პერიოდი კულტურული პროცესების განვითარების თვალსაზრისით შეიძლება გავიაზროთ დესოვიეტიზაციისა და ვესტერნიზაციის/გლობალიზაციის გამოწვევებს შორის არსებულ ცვლად პარადიგმაში. აღნიშნულ პერიოდში მთელი რიგი რესპუბლიკების კულტურულ პროცესებში შიდაკულტურული კანონით გათვალისწინებული ინვარიანტულობით გამოიხატა გლობალიზებული, პოსტინდუსტრიული კულტურის ფენომენის – პოსტმოდერნულობის კონტექსტი.

მოხსენებაში განხილულია პოსტმოდერნიზმის რეცეფცია და მისი ლოკალური ინვარიანტები საქართველოსა და უკრაინაში. მეცნიერთა (თ. ჰუნდოროვა, ლ. გრიციკი, ნ. გაფრინდაშვილი, მ. მირესაშვილი, ბ. ნიფურია, ბ. გროისი) ნაშრომების შესწავლის საფუძველზე გამოვლინდა, რომ პოსტმოდერნიზმი ორივე ქვეყანაში ხელსაყრელი აღმოჩნდა „კრიზისის პერიოდის წინააღმდეგობათა გამოსახატად“, რომ ამ ქვეყნების პოსტმოდერნისტული გამოცდილება უმეტესწილად არის პოსტსაბჭოთა ფენომენი და არა პოსტინდუსტრიული, დასავლურისგან განსხვავებით (ო. პახლოვსკაია). პოსტმოდერნიზმის პოსტსაბჭოთა ლიტერატურული მოდელი შიდალიტერატურული/ნაციონალური კონტექსტების გათვალისწინებით თავისებური ინვარიანტულობით გამოირჩევა, იზიარებს ზოგადსაბჭოთა რეალობის მარკერებს (ავლენს მსგავსებას რუსულ პოსტმოდერნიზმთანაც). შეიძლება ითქვას, ამ სახით გარკვეულწილად ამრავალფეროვნებს მსოფლიო პოსტმოდერნისტულ ისტორიას.

მოხსენებაში საგანგებო ყურადღება ეთმობა პოსტმოდერნული ეპოქის კულტურული ფენომენის – ანდერგრაუნდის ისტორიას. ამ თვალსაზრისით ქართულ ლიტერატურათმცოდნეობით უკრაინისტიკაში პირველადაა შესწავლილი უკრაინული ანდერგრაუნდის კულტურა (ლიტერატურული არიერგარდი: ლუგოსადის პოეტური კონცეფცია, „ქარი დასავლეთიდან“, „ახალი დეგენერაცია“, „წითელი ფურგონი“) და მისი როლი პოსტსაბჭოთა კულტურის ფორმირებაში.

კვლევა აჩვენებს, რომ პოსტმოდერნიზმმა, როგორც ახალმა მიმდინარეობამ, მკაფიოდ გამოხატა კულტურული რეაქცია სოცრეალიზმის წინააღმდეგ და ამავედროულად გამოავლინა დაუსრულებელი ავანგარდის გაგრძელების ტენდენციებიც. პოსტმოდერნულობა, როგორც ზოგადკულტურული კონტექსტი, მსგავსია ორივე ქვეყნის რეალობაში. იგი წარმოადგენდა ერთგვარ

კულტურულ წახნაგს და იყო მოდერნიზმის კრიტიკაც და დასასრულიც, სოცრეალიზმის ოპოზიციაც. მე-20 საუკუნის 80-იანი წლების ანდერგრაუნდის კულტურაში საფუძველჩაყრილი პოსტ-მოდერნისტული ტენდენციები ტიპოლოგიურად უკავშირდებოდა 20-30-იანი წლების ავანგარდისტულ ხელოვნებას. ამის დასტურია ალტერნატიული კულტურული დაჯგუფებების ნეოავანგარდისტული ესთეტიკა.

Ivane Mtchedladze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Postmodernist Post Soviet Ukrainian Literature Model And Postcolonial Epoch

This chapter of the paper deals with the global cultural style – the postmodernism reception and its local invariants in Georgia and Ukraine. Based on the study of scholarly works (T. Hundorova, L. Grytskyk, N. Gaprindashvili, M. Miresashvili, B. Tsipuria, B. Groys), postmodernism has proved to be favourable for both countries to show “the resistance of the period of the crisis”, that the postmodern experience of these countries is a post-Soviet phenomenon rather than a post-industrial one, with Western differences (O.Pakhlovskaya). The post-Soviet literature model of Postmodernism is distinguished by its own invariance, taking into consideration the inter-linguistic/national contexts, and shares general reality markers of the Soviet countries (similar to the Russian postmodernism). It can be said that, in this way, it somewhat diversifies the world postmodern history. Special attention is paid to the history of the cultural phenomenon of the postmodern epoch- the underground. In this regard, we have

studied the unknown material in the Study of Ukraine in Georgian Literary Studies- underground culture in Ukraine (Literary Arier-gard: the poetic conception of Lugosade, The Wind from the West, “New Degeneration”, “Red Wagon”) and its role in the formation of the post-soviet culture.

Postmodernism, as new aesthetics, has explicitly expressed a cultural reaction against socialist realism and simultaneously demonstrated the trend of continuing avant-garde. Postmodernism, as a general cultural context, is similar regarding observation of the reality of both countries: it presented was a type of cultural expression – the criticism as well as the end of modernism, the opposition of socialist realism, the 80's of the 20th century underground trends were typologically associated with the avant-garde art of the 20-30's. The Neo-Avant-Gardist Aesthetics is the proof of alternative cultural groups.

ეკატერინე ნავროზაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

„გალობა გალობათა სოლომონის“ – პოეტიკა, სემანტიკა და თარგმანი

მეოცე საუკუნის 20-იან წლებში „გალობა გალობათა სოლომონის“ (ნიგნის ებრაული სახელწოდებაა šir hašširím 'ašér lišlomó, ხოლო ქართულში დამკვიდრებული ტრადიციული სათაურით – „ქება ქებათა“) უშუალოდ ებრაულიდან ორჯერ ითარგმნა ქართულ ენაზე. ტექსტის პირველი მთარგმნელი გერცელ ბააზოვია. მოგვიანებით კი ნიგნი ნათან ელიაშვილმაც თარგმნა. „გალობა გა-

ლობათა სოლომონის“ ნ. ელიაშვილისეული თარგმანი სხვადასხვა დროს თბილისსა და თელ-ავივში გამოიცა.

„გალობა გალობათა სოლომონის“ პოეტურ ნაწარმოებთა რიცხვს განეკუთვნება და მრავალმხრივაა საინტერესო. წიგნში გვხვდება: ალიტერაცია, ასონანსი, პარანომაზია, სიტყვათა თუ ფრაზათა გამეორება, ანადიპლოსისი, ანაფორა, ეპიფორა და რეფრენი, ტროპები – მეტაფორა, შედარება, ეპითეტი... ტექსტი პარალელიზმის პრინციპზეა აგებული და დიალოგის ფორმა აქვს.

მოხსენებაში შესწავლილია „გალობა გალობათა სოლომონის“ ნათან ელიაშვილისეული თარგმანი. ორიგინალთან ტექსტობრივი შეჯერების გზით, ნაჩვენებია, თუ როგორ შეძლო მთარგმნელმა წიგნის დედნისული პოეტიკისა და სემანტიკის გააზრება და თავის თარგმანში გადმოტანა.

Ekaterine Navrozashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

“Song of Songs of Solomon” – Poetics, Semantics and Translation

In the 1920s, “Song of Songs of Solomon” (šir hašširím ’ašér lišlomó in Hebrew, with a traditional Georgian title of “Praise of Praise”) was translated directly from Hebrew into Georgian twice. The first translator of the text is Gertsel Baazov. Later, the book was translated by Nathan Eliashvili. “Song of Songs of Solomon” N. Eliashvili’s translation was published at different times in Tbilisi and Tel Aviv.

“Song of Songs of Solomon” is one of the poetic works and is interesting in many ways. In the book we come across: alliteration,

assonance, paronomasia, repetition of words or phrases, anadiplosis, anaphora, epiphora and refrain, tropes – metaphor, comparison, epithet ... The text is built on the principle of parallelism and has the form of dialogue.

The report examines Nathan Eliashvili's translation of "Chant of Solomon". Through textual reconciliation with the original, it is shown how the translator was able to understand the original poetics and semantics of the book and transfer it into his own translation.

ნინო ნასყიდაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

ქართველი რომანტიკოსების უკრაინული თარგმანების ტრანსფორმაციული ასპექტები

მხატვრული თარგმანის საზოგადოებრივი დანიშნულება, თარგმანის ტექსტის ძირითადი მოთხოვნების ცოდნა, თარგმანის უნარების ჩამოყალიბება და მათი კონტექსტური ბმა თეორიის ძირითად პრინციპებთან, უმნიშვნელოვანესი ფაქტორებია თარგმანის ტრანსფორმაციული ასპექტების გააზრებისთვის. ტრანსფორმაციული მოდელი, რომელიც აგებულია ტრანსფორმაციული გრამატიკის იდეის საფუძველზე, ნათლად წარმოაჩენს ორიგინალის ტექსტიდან თარგმანის ტექსტზე გადასვლის შესაძლებლობას, რომელიც, ტექსტში ღრმად ჩანვდომის გზით, განიხილავს როგორც ზედაპირულ სტრუქტურებს, ასევე იმ ძირითად ასპექტებს, რომლებსაც უნარი შესწევთ შექმნან ენათშორისი ეკვივალენტობის საფუძველი.

პოეზიის თარგმნა, იგივე პოეტური თარგმანი მკვეთრად განსხვავდება თარგმანის სხვა სახეებისგან და თავად ჟანრის სპეციფიკიდან გამომდინარე, მთარგმნელებს გარკვეულ შეზღუდვებს უწესებს. პოეტური თარგმანის ხელოვნება მეოცე საუკუნეში ფართო სამეცნიერო დაინტერესების ობიექტი გახდა. პოეტურ ნაწარმოებებში, რომლებიც ხასიათდება რითმულ-ინტონაციური თავისებურებებით, ყველაზე ხშირად და ფართოდ გამოიყენება ფონეტიკური ხერხები, დიდი ყურადღება ექცევა თითოეული სიტყვის მნიშვნელობას. ამას გარდა, პოეტურ თარგმანში ორიგინალის პოეტური ფორმის შინაარსობრივი ასპექტის გასახსნელად, შეუძლებელია გათვალისწინებული არ იქნას ლექსის – პირველწყაროს რითმი და რიტმა და რამდენიმე ისეთი ფაქტორი, რომელიც პოეტური ნაწარმოების ფორმიდან და სტრუქტურიდან გამომდინარე, ხშირად გადამწყვეტია.

ქართველი რომანტიკოსების, ალექსანდრე ჭავჭავაძის, გრიგოლ ორბელიანისა და ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზია რამდენჯერმე ითარგმნა უკრაინულად. ნაშრომში განხილულია 1961 წელს ქ. კიევში გამოცემულ ორტომეულ ანთოლოგიაში: „ქართველი ხალხის პოეზია“ დაბეჭდილი უკრაინული თარგმანების ანალიზი, რომლებიც შესრულებულია სხვადასხვა მთარგმნელების მიერ.

ქართველი რომანტიკოსების პოეტური ნაწარმოებების მთარგმნელობითი ანალიზი მოიცავს, როგორც ლექსის ფორმის, სტრუქტურისა და ლექსწყობის ელემენტების შედარებას, ასევე ფართო ჭრილშია განხილული ეპითეტების, მეტონომიების, არქაიზმების თარგმნის პრინციპები.

Nino Naskidashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Transformation aspects of Ukrainian translations of Georgian romantic poets

The social purpose of literary translation, knowledge of basic requirements of translation text, establishment of translation skills and their contextual blending with basic principles of theory are the most important factors for analyzing the transformation aspects of translation. The transformation model which is set up on the basis of transformation grammar idea clearly reflects the possibility of moving from the original text to that of translation, which through the way of deeply penetrating into the text examines the superficial structures, as well as those basic aspects which are able to create the ground for equivalence among the languages.

Translating poetry, the same poetic translation is acutely different from other kinds of translation and due to the specification of the genre itself sets certain limits to translators. The art of poetic translation has become the object of wide scientific interest in XX century. In poetic works, which are characterized with their rhythmic-intonation features, phonetic tricks are most frequently and widely used; great attention is paid to the meaning of each single word. Despite, in poetic translation, for explaining the contextual aspect of poetic form of original, it is impossible not to consider the original's rhythm and rhyme of poem and several such factors, which due to the form of poetic work and structure are often crucial.

The poetry of Georgian romantic poets: Alexander Tchavtchavadze, Grigol Orbeliani and Nikoloz Baratashvili has been translated

ed several times into Ukrainian language. In the work the analysis of Ukrainian translations published in “Georgian Folk Poetry” edited in 1961 in c. Kyiv, in two volumes of anthology has been examined, which are made by various translators.

The translation analysis of poetic works of Georgian romantic poets includes the comparison of form, structure and poem setting elements of verse; as well the principles of translating epithets, metonymies, archaisms are examined in wide sense.

Svyatoslav Pylypchuk

Ivan Franko National University of Lviv

From “Hope” To Antaeus’ Feat: Evolution Of Lesia Ukrainka’s Worldview

Lesia Ukrainka entered the world of belles lettres with choice lyrical poetry. However, eventually the the writer’s creative genius began to stifle and crave for a vaster field of literary exploits. Therefore, along with quite recognizable and increasingly elaborate lyrical verses, Lesia Ukrainka also produced prosaic pieces (*The Only Son* (“Odynak”), *Pity* (“Zhal”), *At the Seaside* (“Nadmorem”), *The City of Sorrow* (“Mistosmutku”). The writer tried her hand at different genres, experimented with the sketch, short story, schizzo, fairy tale, legend etc. And in this field she also managed to achieve significant success, inasmuch she created absolutely unique texts, characterized both by stylistic findings and innovative ideas and topics.

The 1890s witnessed the shift of Lesia Ukrainka’s literary focus to the genre of the poem (*Robert the Bruce, the King of Scotland* (“Rob-

ert Bryus, korolshotlandskiyi”), *The Ancient Tale* (“Davniakazka”), *One Word* (“OдноSlovo”), *You are Asking About Those...* (“Se vypy-tayete za tykh...”). In this kind of texts her favourite lyrical melody is organically merged with epic elements, namely the vividness and expressiveness of the soul portraits are complemented by the protagonist’s life story. Her poems essentially explicate the concept of freedom, whose ideal is engraved in each literary piece and whose status is raised to the epitome of human grandeur.

Another significant turning point in Lesia Ukrainka’s literary endeavours took place in 1901, when she lost the closest person, however, Ukraine acquired a master of a dramatic poem. The entire pain of loss was transformed into poetry. That was how *The Possessed* (“Oderzhyma”) appeared. The poem features the crossroads of the lyrical, epic and dramatic, on which the writer erected a temple of love where Miriam prays to her Messiah.

The armour of the genre of the dramatic poem reinforces Lesia Ukrainka’s literary voice and hand. The tempered steel of her word causes her to triumph again and again. She created numerous successive poems, which are absolutely unparalleled in their profound contemplation of a certain theme and are characterized by a “psychological pattern” and “full-length” portrayal of the issue. *Babylonian Captivity* (“Vavylonskyipolon”), *On the Ruins* (“Na ruinakh”), *In the Catacombs* (“V katakombakh”), *Cassandra* (“Kasandra”), *Rufinus and Priscilla* (“RufiniPristsilla”), *Aishe and Mohammed* (“Ayshai Mohammed”), *In the Forest* (“U pushchi”), *On the Field of Blood* (“Na polikrovi”), *Joanna, the Wife of Chuza* (“Yohanna, zhinkaKhusova”), *The Forest Song* (“LisovaPisnia”), *Lawyer Martianus* (“Advokat Martian”), *The Stone Host* (“Kaminnyihospodar”), *The Orgy* (“Orhiya”)...

The interest stirred up by Lesya Ukrainka's literary growth is no greater than that invoked by the analysis of how her worldview evolved. This aspect can undoubtedly be traced throughout the writer's oeuvre but is by no means limited thereto. Her behaviour, public speeches, personal correspondence, all activities promoting her stance demonstrate her confidence in pursuing spiritual development. While initially the author tried to step back from frustrating reality and seek oblivion in the enclosed space of her soul, eventually she bravely entered the socio-political arena where she openly declared the word of truth.

Therefore, the lyrical heroine of first verse of childhood years "Hope" moans over the lack of fortune and freedom, while the later poetic canvases subdue the moaning and replace the ephemeral hope with the exemplary feat. New heroes act resolutely, not infrequently putting in gigantic effort to achieve desired freedom. Thus, the main character in Lesia Ukrainka's last dramatic poem *The Orgy* ("Orhiya") is bard Antaeus. He is brimming with freedom-loving Hellenic spirit and choking in the stifling atmosphere of the Roman Empire, and as a result he refuses to serve the impostor. The talented aristocratic Greek suppresses his song to prevent the enemy from getting hold of even a morsel of the spiritual treasure inherited from free ancestors.

ნინო პოპიაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მიგრაციული ლიტერატურა, როგორც ტრანსკულტურული დიალოგი ლიტერატურის ისტორიის პერსპექტივიდან¹

მიგრაციული ლიტერატურა განიხილება, როგორც ინტერ-კულტურული კომუნიკაცია, ტრანსკულტურული გამოცდილება, კულტურათა გავლენით შექმნილი ტექსტები, რომლებშიც ასახულია მრავალშრიანი გამოცდილებები: ეპოქალური მოვლენები, ფსიქო-სოციალური საკითხები, როგორებიცაა კულტურული ადაპტაცია, იდენტობის პრობლემები, ენობრივი, კულტურული, სოციალური, პოლიტიკური და სხვა საკითხები.

მიგრაციული ლიტერატურა თანამედროვე ლიტერატურათმცოდნეობის დაკვირვების ობიექტია. ხშირად დაისმის კითხვები: რომელი ლიტერატურული პროცესის ნაწილია მიგრაციული ლიტერატურა? რა ფენომენტთან გვაქვს საქმე, როდესაც მიგრანტთა ლიტერატურას განვიხილავთ? მსგავსი კითხვები დღემდე აქტუალურია ლიტერატურათმცოდნეობით დისკუსიებში, მიგრანტთა ლიტერატურა კი გლობალიზაციური პროცესების კვალდაკვალ ფართოვდება და ტირაჟირდება.

მნიშვნელოვანია ყურადღება მიექცეს იდენტობათა ტრანსფორმაციისა და თვითიდენტიფიკაციის ნარატივებისინტერკულტურულ-მიგრაციულ მწერლობაში, როგორც ამ ლიტერატურის თვისობრიობის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ინდიკატორს.

¹ კვლევა განხორციელდა „შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით [#DI-18-965]“.

მოხსენებაში ვისაუბრებთ მიგრაციული ლიტერატურის თავისებურებებზე ლიტერატურის ისტორიის პერსპექტივიდან. ყურადღებას გავამახვილებთ ქართული ლიტერატურის ისტორიისა და მიგრაციული ლიტერატურის კავშირებზე, როგორც სამეცნიერო, ისე სალიტერატურო პროცესების გათვალისწინებით.

Nino Popiashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Migration Literature as a Transcultural Dialogue from the Point of View of the History of Literature¹

Migration literature is considered as an intercultural communication, transcultural experience, texts created under the influence of cultures, which reflect multi-layered experiences: epochal events, psychosocial issues such as cultural adaptation, identity problems, language, cultural, social, political and other issues.

Migration literature is an object under observation of modern literary studies. Questions are often asked: What literary process is migration literature part of? What phenomenon are we dealing with when we considering migrant literature? Such questions are still topical in the discussions of literary studies, and the migrant literature is expanding and being replicated following close behind the globalization processes.

Attention should be drawn to the narratives of identity transformation and self-identification in the intercultural-migration litera-

¹ „This work was supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG) [#DI-18-965]“.

ture as one of the important indicators of the qualitiveness of this literature.

In the report, we will talk about the features of migration literature from the point of view of the history of literature. We will pay attention the links between the history of Georgian literature and migration literature, considering both scientific and literary processes.

Mykola Zhulynskyi

*Shevchenko Institute of Literature of the National Academy
of Sciences of Ukraine*

Lesya Ukrainka: spiritual vocation of the artist

Lesya Ukrainka understood early her unique spiritual mission. In her second book “Thoughts and Dreams” (“Dumyimriji”) published during her lifetime, the poet expressed her vocation: to use spiritual light to destroy the darkness of the great prison in which the Ukrainian nation was enslaved and from which it would burst free. LesyaUkrainka was deeply devoted to her spiritual vocation of strengthening the nation’s will and the struggle for a politically free Ukraine, which at that time was “totally controlled”. In each play, LesyaUkrainka develops as a leitmotif the fundamental idea that without individual inner freedom it is impossible to achieve national and political freedom; and profound inner freedom cannot have connections to any form of conformism, collaborationism, individual profit, or willingness to take “gifts and kindness” from the hands of the colonizer.

The poet focused her creative and cultural activities on strengthening the enslaved Ukrainian nation with a national consciousness,

awakening a feeling of national unity and the people's sense of national identity. She declared that the nation would have a free cultural and political life only when the Ukrainian nation, "the united cultural organism" (Ivan Franko), was formed from the huge mass of ethnic Ukrainians. In this process of nation building as a cultural organism, the Ukrainian intelligentsia, the self-aware national elite, should play a key role in facilitating and intensifying the creative energy vital to the creation of an independent Ukrainian nation.

Key words: freedom of creativity, individuality of the artist, national, national self-identification, cultural nationalism, national imperative.

Hayate Sotome

The University of Tokyo

Colonial representation in "Is He a Human?!" – from comparative perspectives with Goncharov's "Oblomov"

The aim of this paper is to analyze how colonial representation can be found in one of the most influential 19th-century Georgian writer and activist, Ilia Ch'avch'avadze's (1837–1907) novel "Is He a Human?!" („კაცია-ადამიანი?!") (1863). In order to make it clear what features of the Georgian colonial situation of his time influence his depiction, we take a comparative way with Ch'avch'avadze's contemporary Russian writer Ivan A. Goncharov's (1812–1891) novel "Oblomov" (1859).

First, we will discuss how Russian colonial policies changed the system of land ownership among Georgian noblemen; according to

historical studies, before the Russian colonization of Georgia, noblemen had owned their estates sharing with their families ('საერტოსაგვარეულო'), but the Russian government changed this system into individual one, that explains the conflict between the protagonist of the novel, Luarsab and his brother, Davit, and their moral degeneration.

Second, we will observe the history of the educational system in Georgia under Russian rule. Although Luarsab and Oblomov are both depicted as lazy noblemen, there is a crucial difference between them; whereas Luarsab has not been educated at all, Oblomov has finished, in contrast, an university. Russian colonial policy, in general, didn't allow Georgians to receive opportunities of education in their mother tongue, Georgian, until the 1840s, when Luarsab should have already been in his 20s. Surely, it was difficult for Georgian students to study in Russian as a foreign language, and all this situation may have made Luarsab's laziness.

The author Ch'avch'avadze is known as a leader of Georgian nationalist; however, we shouldn't think that he denies all of the knowledge received through the Russian way of education. Education, on the other hand, was a tool for the Russian colonial government to Russify Georgian noblemen and he criticized this policy harshly. However, on the other hand, Ch'avch'avadze thought that education was quite an essential way to decolonize his country in the future. He criticized Luarsab for his lack of education through the narrator of the work. In this way, he depicted these kinds of colonial problems explicitly or implicitly in the novel.

ნესტან სულავა

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

დავით გურამიშვილის სააზროვნო სისტემის ძირითადი მახასიათებლები ინტერკულტურულ კონტექსტში

დავით გურამიშვილის პოეტური მემკვიდრეობა და მისი სააზროვნო სისტემა მოითხოვს ინტერკულტურულ კონტექსტში განხილვას, რადგან აუცილებელია მისი მიმართების გათვალისწინება, ერთი მხრივ, ტრადიციულ კულტურულ მონაპოვრებთან მიმართებით, მეორე მხრივ, საზოგადოდ, ქრისტიანულ ლიტერატურულ-კულტურულ ტრადიციებთან მიმართებით, რადგან იგი, უწინარეს ყოვლისა, ვერტიკალურ//დიაქრონიულ ჭრილში შუა საუკუნეების ქართულ ლიტერატურულ ფესვებზე დგას და, ამავე დროს, ჰორიზონტალურ//სინქრონიულ ჭრილში ქრისტიანულ მსოფლმხედველობას, სახისმეტყველებას ემყარება და ეხმიანება, მის მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებსა და ხერხებს იყენებს, ჰიპოდიმურ-პარადიმული სტრუქტურის საშუალებით კავშირს ამყარებს ბიბლიურ მხატვრულ-ალეგორიულ სამყაროსთან, აგრეთვე, გვიან შუა საუკუნეებში, რენესანსის შემდგომ პერიოდში აღმოცენებულ და განვითარებულ სხვადასხვა ლიტერატურულ მიმართულებებთან//მიმდინარეობებთან, რომელთა საზრდო ძირითადად ქრისტიანული რელიგიაა. ამავე რიგშია განსახილველი დავით გურამიშვილის მემკვიდრეობის ფოლკლორთან მიმართებაც, რადგან იგი თავისი სათქმელის მხატვრულ ფორმებში გამოსახატავად ხალხურ სიტყვიერებას საკმაოდ ხშირად მიმართავდა. მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ დავით გურამიშვილი განსაკუთრებით უხვად სარგებლობდა ქა-

რთული და უკრაინული ფოლკლორის მოტივებით, სახეობრივი აზროვნების ნიმუშებით, ფორმალურ-სტრუქტურული ვარიანტებით. შეიძლება პასტორალური სიმბოლიკის მოძიებაც, რადგან პოეტმა ფოლკლორული და ბიბლიური თემატიკიდან განავითარა ისეთი ლირიკული პრობლემები და მოტივები, რომლებიც აისახა პოემაში „მხიარული ზაფხული“, რომელსაც მეორე სახელწოდებითაც ვიცნობთ: „ქაცვია მწყემსი“. მისი სააზროვნო სისტემა თავისუფლად ითავსებს ეპოქის კონცეპტუალურ პარადიგმებს. რაც შეეხება რენესანსს, დავით გურამიშვილის მემკვიდრეობაში მხოლოდ რელიგიური თვალსაზრისით თუ ვლინდება რენესანსული განწყობილება, რაც ძირითადად სულიერი ზეაღსვლის თემას უკავშირდება. ამიტომაც მის პოეზიაში თანაბრად წარმოჩნდება ძველი და ახალი ეპოქების სული.

სამეცნიერო ლიტერატურაში ამ საკითხთა წრე საკმაოდ დამუშავებულია, განსაკუთრებით კი ბიბლიასთან მიმართებით ბევრი რამ არის გამოკვლეული. მიუხედავად ამისა, საკვლევი კიდევ ბევრია. ჩემი მიზანი დავით გურამიშვილის პოეზიაში ლიტერატურული კლიშეების, წინასწარ აღებული ე.წ. აუცილებელი იდეებისა და თემატიკის გვერდით პოეტის შინაგანი თავისუფლების, მხატვრული ფანტაზიის, სულიერი, ინტელექტუალური და პოეტური გამოცდილების, სააზროვნო სისტემის ძირითად მახასიათებელთა გამოვლენაა, რასაც დავით გურამიშვილის პოეტური მემკვიდრეობის ალეგორიული ხედვის ინტერკულტურულ დონეზე კვლევა// ინტერპრეტაცია დაედო საფუძვლად.

Nestan Sulava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Main Characteristic of Davit Guramishvili Mindset in Intercultural Context

Davit Guramishvili heritage and his mindset demands its discussion in the context of interculturalism. At the same time, we have to consider the attitude with the traditional cultural heritages and at the other hand with the Christian literary heritage and tradition for the reason that it is based on the roots of middle age Georgian literary in horizontal and vertical view, also on the symbols and use its fictional examples. It has link with the paradigm structure of Biblical world. In the late middle ages after the renaissance, it was linked with the processes developed according cultural direction, literary directions. All of this took place and were based on the Cristian religion. We have to pay attention to the special connection with the folklore in Davit Guramishvili's poetry. Author to emphasize his emotions uses folk tradition. It is the most important aspect to his poetry that he was very close not only to the Georgian folk materials but also was using Ukrainian materials. He was using the mindset system from folklore motifs and formal variation. It is not unusual to find the pastoral symbols for the reason that the author developed such a lyrical poetry on the based of folklore and the Bible. Those symbols were used in "Happy Summer" well known with another name "Thorny Shepherd". Mindset system of Davit Guramishvili contains paradigms form the epoch. What about the renaissance, Davit Guramishvili's heritage has renaissance feeling only on the base of religion and it is connected to the spiritual raising theory. In his poetry we equally met old and new epoch.

Research history is very rich and especially in context of the Bible, but still the main aspects remain as gap and needs consideration. In parallel of literary design he was free and dedicated author to the own ideas, spiritual and intellectual possibilities and fictional fantasy and with his poetic experience was making special system of mind-set. In our research work we make the base of intercultural and allegoric understading of Davit Guramishvili's heritage interpretation.

Tereza Chlaňová

Charles University, Prague

Yuriy Vynnychuk's novel The Tango of Death as a trauma-healing concept

The paper will try to interpret Vynnychuk's The Tango of Death as a novel which re-thinks and re-transforms the national memory, including the main traumas of 20th century Galicia. It analyzes used cultural codes, language, historical events, the role of Lviv subcultures etc. and tries to point at specific ways of treating „death“ in the number of often „conflicting“ variations.

სოფიო ჩხატარაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

საქართველო უკრაინულ მწერლობაში

უკრაინელი ერის ცნობიერებაში საქართველო ღრმა წარსულში ჩნდება. ისტორიული, პოლიტიკური თუ კულტურული მოვლენები სხვადასხვა საუკუნეში ერთმანეთს ცვლიდა და ავსებდა. და-

ვით გურამიშვილის უნებლიე გადასახლებით, კირილე-მეთოდეს ძმობის წევრების კავკასიაში ჩამოსახლებით, ტარას შევჩენკოსა და აკაკი წერეთლის შეხვედრითა და სხვა უამრავი მოსალოდნელი თუ მოულოდნელი ფაქტის საფუძველზე აღქმა ქართული კულტურისა ეპოქათა თავისებურების შედეგად ფორმირდებოდა.

მეცხრამეტე საუკუნეში ტარას შევჩენკოს მიერ მოხსენიებული კავკასია „მთების იქით მთებია“, შორეულია, დიადი და მისტიკურია. ამავე საუკუნის ბოლოს უკრაინულ ჟურნალ-გაზეთებში იბეჭდება ილია ჭავჭავაძისა და აკაკი წერეთლის ლექსების თარგმანები. იაკობ გოგებაშვილის, ნიკო ლომოურისა და სხვა ქართველ მოღვაწეთა უკრაინაში ყოფნა საქართველოსა და ქართული კულტურის პროპაგანდის ერთგვარი გარანტი იყო.

სოციალისტური რეალიზმის თეორიამ ქართულ-უკრაინულ კულტურათა დიალოგში პრიორიტეტები განსაზღვრა. ლიტერატურისა და კულტურის დეკადები, იუბილეები და აღნიშნულთათვის საგანგებოდ თარგმნილი ლიტერატურა, ალბათ ყველაზე აქტიური ფაზა იყო ქართული კულტურის გაცნობისა და დაახლოების თვალსაზრისით. საქართველო თავისი ბუნებით, ისტორიით, კულტურით, ხალხით უკეთესად ცნობილი ხდება უკრაინელი მკითხველისთვის.

მეოცე საუკუნის სამოციან წლებში უკრაინული სამწერლო საზოგადოებისათვის საქართველო არ არის უცხო და შორეული ქვეყანა. გრძელდება ქართული ლიტერატურის თარგმნა უკრაინულ ენაზე. ორმოცდაათიან წლებში ხშირდება უშუალო კონტაქტები ქართველ და უკრაინელ მწერლებს შორის. თარგმნილ ლიტერატურასთან ერთად იბადება მიძღვნილი ხასიათის ლექსები საქართველოზე, ქართულ კულტურაზე და იწყება მიმოწერა მწერლებს შორის. მეოცე საუკუნის მეორე ნახევარში უკრაინელი მწერლები არ წერენ მხოლოდ შოთა რუსთაველზე, ილიასა და აკაკიზე. მათ აინტერესებთ: ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ტიციანი, ფიროსმანი

და ა.შ. მათთვის მიმზიდველია საქართველო, საინტერესოა, მაგრამ ამავედროულად ახლობელი და ნაცნობია.

ოცდამეერთე საუკუნეში საქართველოს რეცეფცია უკრაინულ მწერლობაში სინთეზურია: ტრადიციული და ნოვაციური აღქმა ახლებური, სრულიად განსხვავებული სახით იბადება და რჩება უკრაინელი მკითხველის მესხიერებას.

Sophio Chkhatarashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Georgia in Ukrainian literature

Georgia appears in the deep past in the consciousness of the Ukrainian nation. Historical, political or cultural events have changed and complemented each other in different centuries. With the involuntary deportation of Davit Guramishvili, the resettlement of members of the Cyril and Methodius Brotherhood in the Caucasus, the meeting of Taras Shevchenko and Akaki Tsereteli and many other expected or unexpected facts, the perception of Georgian culture was shaped by the peculiarities of epochs.

The Caucasus, referred to by Taras Shevchenko in the nineteenth century, is “beyond the mountains”, is distant, majestic and mystical. At the end of the same century, translations of poems by Ilia Chavchavadze and Akaki Tsereteli were published in Ukrainian magazines and newspapers. The presence of Iakob Gogebashvili, Niko Lomouri and other Georgian figures in Ukraine was a guarantee of propaganda of Georgia and Georgian culture.

The theory of socialist realism has set priorities in the dialogue between Georgian and Ukrainian cultures. Decades of literature and culture, anniversaries and literature specially translated for the

mentioned were probably the most active phase in terms of getting acquainted and getting closer to Georgian culture. Georgia is better known to Ukrainian readers for its nature, history, culture and people.

Georgia is not a foreign and distant country for the Ukrainian literary community in the sixties of the twentieth century. Continues translating of Georgian literature. Direct contacts between Georgian and Ukrainian writers became more frequent in the 1950s. Dedicated poems about Georgia and Georgian culture are born along with the translated literature and correspondence between writers begins. In the second half of the twentieth century, Ukrainian writers did not write only about Shota Rustaveli, Ilia and Akaki. They are interested in: Nikoloz Baratashvili, Titian, Pirosmiani, etc. Georgia is attractive to them, it is interesting, but at the same time it is close and familiar.

In the twenty-first century, the reception of Georgia in Ukrainian literature is synthetic: traditional and innovative perceptions are born in a new, completely different way and remain in the memory of the Ukrainian reader.

ნინო წერეთელი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

მწერალი და ემიგრაცია (ვიქტორ შკლოვსკის „რუსული ბერლინი“)

ვიქტორ შკლოვსკი (1893-1984) თავისი თეორიული ნაშრომებით სამართლიანად არის მიჩნეული მძალადგრი და ხმაურიანი მიმართულებების-ფორმალიზმის ფუძემდებლად. აღსანიშნავია,

რომ ვიქტორ შკლოვსკის შემოქმედებითი მემკვიდრეობა მხოლოდ მეცნიერულ ნაშრომებს არ მოიცავს. იგი მდიდარია მხატვრული პროზის თუ ესეისტიკის ორიგინალური ნიმუშებითაც.

ვიქტორ შკლოვსკიმ განსაკუთრებული კვალი დატოვა რუსული კინოს ისტორიაში. მრავალი სცენარის ავტორმა დიდი წვლილი შეიტანა მონტაჟის თეორიის შექმნაში და კინომცოდნეობის საკითხებზე არაერთი საყურადღებო ნაშრომი შექმნა.

ცალკე აღნიშვნის ღირსია ვიქტორ შკლოვსკის პიროვნება, რომელიც 20-იანი წლების რუსული ლიტერატურული ცხოვრების გამორჩეული ფიგურა იყო. შკლოვსკიმ არ მიიღო ოქტომბრის რევოლუცია, გადაურჩა დევნას, ფინეთში გაიქცა და გახდა პოლიტიკური ემიგრანტი ბერლინში.

ვ. შკლოვსკი, ფინეთიდან გაგზავნილ ერთ-ერთ პირად წერილში აღნიშნავს, რომ მას თან აქვს „ცხენის სვლის“ ხელნაწერი და აპირებს დაწეროს წიგნი 1918-1921 წლებში მიმდინარე მოვლენებზე. მას არ სურს ფინეთში დარჩენა. მისთვის როგორც მწერლისათვის, აუცილებელია ისეთ ადგილას მოხვდეს, სადაც რუსული გამომცემლობები არსებობს. ასეთ ქალაქებად ბერლინს და პრალას ასახელებს. ვიქტორ შკლოვსკის შემოქმედების მკვლევრები აღნიშნავენ, რომ ვიქტორ შკლოვსკისთვის, როგორც მწერლისა და მეცნიერისთვის, ყველაზე მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი ხანა 20-იანი წლები იყო.

ვ. შკლოვსკის „სენტიმენტალური მოგზაურობა“ სრული სახით 1923 წელს, ბერლინში გამოიცა გამომცემლობა „გელიკონის“ მიერ. წიგნში შევიდა „რევოლუცია და ფრონტი“, „საწერი მაგიდა“, გადამუშავებული სახით ამავე წიგნში დაიბეჭდა „ეპილოგი“. „სენტიმენტალური მოგზაურობის“ გამოცემა „რუსული ბერლინისათვის“ მნიშვნელოვანი ლიტერატურული მოვლენა გახდა და მრავალრიცხოვან გამოხმაურებასთან ერთად წიგნი ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად იქცა.

Nino Tsereteli

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

**Writer and immigration
(Victor Shklovsky's "Russian Berlin")**

Victor Shklovsky (1893-1984) is well-known as literary critic, novelist and leading figure of Russian formalism. He opposed Bolshevism and became political immigrant in the large Russian Colony, that had formed in Berlin after revolution. Publication of Victor Shklovsky's "Sentimental Journey" – this interesting example of autobiographical prose in Berlin, in 1923, was followed by a broad response in émigré periodical press and at the same time it became a rarity. This is a book written step by step of political events which supplies us with interesting material on Russian emigration. Shklovsky describes impressions of the events that he witnessed in 1918-23, his undergraduate activities against Bolsheviks, his creative life at the Petrograd House of Arts-founded by M. Gorky and K. Chukovsky in 1919.

რუსუდან ჭანტურიშვილი

**ეროვნულ ლიტერატურათმცოდნეობა, ლიტერატურულ
ურთიერთობათა და თარგმანის კათედრის
ხელნაწერი ჟურნალი**

თსუ-ის უკრაინისტიკის ინსტიტუტის საარქივო ფონდში რამდენიმე ხელნაწერი ჟურნალი ინახება, რომელიც პროფ. ოთარ ბაქანიძის ინიციატივითა და მისი თანამშრომლების ძალისხმევით ინერგებოდა. უკრაინისტიკის ინსტიტუტი, რომელსაც პროფ.

ოთარ ბაქანიძე ხელმძღვანელობდა, ისევ მის მიერ დაარსებულ ეროვნულ ლიტერატურათა, ლიტერატურულ ურთიერთობათა და თარგმანის კათედრის ბაზისზე შეიქმნა, რომლის ისტორია 1970-იანი წლების დასაწყისიდან მოდის.

ხელნაწერი ჟურნალი, რომელსაც მიმოვიხილავთ, ეროვნულ ლიტერატურათა, ლიტერატურულ ურთიერთობათა და თარგმანის კათედრასთან არსებულ თარგმანის სპეციალობის სტუდენტთა სამეცნიერო-შემოქმედებითი წრის 1976-1987 სასწავლო წლებით თარიღდება. იგი საფუძვლიანად აშუქებს წრის ხელმძღვანელის – დოც. ქეთევან ბურჯანაძის ღვაწლს; კათედრის გამგის – პროფ. ოთარ ბაქანიძისა და კათედრის იმდროინდელ თანამშრომელთა ზრუნვას სტუდენტთა საკეთილდღეოდ.

პიროვნება, რომელმაც კათედრის გამგისა და წრის ხელმძღვანელის ნააზრევზე დაყრდნობით ასე დეტალურად აღწუსა სტუდენტთა სამეცნიერო-შემოქმედებითი წრის მუშაობა, კათედრის მაშინდელი ლაბორანტი-ქალბატონი ნათელა გრძელიშვილია. იგი კათედრის დაარსებიდანვე, ბატონი ოთარის, ქალბატონი ქეთევანისა და კათედრის პირველ თანამშრომლებთან ერთად, კათედრის ახალ-ახალი თაობებისათვის ბაზისს ქმნიდა. ნათელა გრძელიშვილი, ამ და სხვა ჟურნალების მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, კათედრის ისტორიის ჟამთააღმწერელია.

ხელნაწერი ჟურნალის მიმოხილვისას ცხადი გახდა, იგი იმდენად საინტერესო მასალებს გვაცნობს, რომ მათგან რაიმეს გამოკლება არ შეიძლება. ამიტომ, ჯერჯერობით, მიმოვიხილეთ ის მასალა, რომელიც 1976-1980 სასწავლო წლებს მოიცავს.

ხელნაწერ ჟურნალში მოთხრობილი ამბები ქრონოლოგიურად მიყვება ერთმანეთს. თემატიკის მიხედვით მასალა ასე შეიძლება დავაჯგუფოთ: 1) კათედრასთან არსებულ სტუდენტთა სამეცნიერო-შემოქმედებითი წრის შეხვედრები ქართველ მწერლებთან, მეცნიერებსა და მთარგმნელებთან (თამაზ ჩხენკელი, ვახუშტი კოტეტიშვილი, ზურაბ კიკნაძე, თამარ ერისთავი, ოთარ

ნოდია... 2) შეხვედრები უცხოელ მწერლებსა და მოღვაწეებთან (მ. დუდინი, ი. დრაჩი, ე. ნოვიჩენკო; კ. სიმონოვი, ე. დოლმატოვსკი, ბ. ლასკინი, ლ. ლევინი; ი. ლუნკო, ნ. პიდპალა). 3) შეხვედრა კიევის ლიტერატურის ინსტიტუტის თანამშრომლებთან (დირექტორის მოადგილე, ფილოლოგიის მეცნ. კანდიდატი ნ. ჟულინსკი, ფილოლოგიის მეცნ. კანდიდატი ა. მუშკუდიანი). 4) კიევის მაქსიმ რილსკის ლიტერატურულ-მემორიალურ მუზეუმთან ერთად ჩატარებული მაქსიმ რილსკის დაბადების 85 წლისთავისადმი მიძღვნილი ლიტერატურული საღამო. 5) საიუბილეო და ლიტერატურული საღამოები, მიძღვნილი ლ. ტოლსტოის, ალ. ბლოკის, ა. ჩეხოვის, მ. რილსკისადმი... 6) ბელორუსიის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო. 7) თარგმანის სპეციალობის ქართველი სტუდენტები ბელორუსიაში; უცხოელი სტუდენტები – საქართველოში. 8) კათედრასთან არსებული კლუბი „უკრაინა“ და სტუდენტთა თარგმანები პროფ. ოთარ ბაქანიძის თაოსნობით გამოცემულ ორენოვან კრებულებში.

მიმოხილული ხელნაწერი ჟურნალი წარსულსა და მომავალს შორის გადებული სანდო ხიდია. იგი თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთობებით დაინტერესებული მომავალი თაობისათვის სიყვარულით ინერებოდა და იმედია, ახალი თაობაც ასევე იზრუნებს მომავალი თაობისათვის.

Rusudan Chanturishvili

Manuscript journal of Department of National Literatures, Literary Relations and Translation

Several manuscript journals are kept in the archives of TSU Institute of Ukrainian Studies, which was created on the initiative of Prof. Otar Bakanidze and the efforts of his coworkers. Institute of

Ukrainian Studies, headed by Prof. Otar Bakanidze was founded by him again, on the basis of the Department of National Literature, Literary Relations and Translation, which dates back to the early 1970s.

The manuscript journal we are reviewing dates back to the 1976-1987 academic years of the translation-specialized students' scientific-creative circle at the Department of National Literature, Literary Relations, and Translation. It reveals in full-scale merit of the head of the circle – Associate Professor Ketevan Burjanadze, the caring attitude of the Head of the Department – Prof. Otar Bakanidze, and the staff of the department at that time towards the benefit of the students.

The person who, based on the thoughts and suggestions of the head of the department and the head of the circle, described in detail the work of the students' scientific-creative circle, is then the laboratory assistant of the department – Ms. Natela Grdzelishvili. From the very beginning of the department, together with Mr. Otar, Ms. Ketevan, and the first staff of the department, she was forming the basis for the new generations of the department. Natela Grdzelishvili, judging by this and other magazines, is a chronicler of the history of the department.

It became clear during the review of the manuscript magazine, it introduces so many interesting materials that nothing can be omitted. Therefore, so far, we have reviewed the material covering the 1976-1980 academic years.

The stories told in the manuscript journal follow each other chronologically. According to the topics, the material can be grouped as follows: 1) Meetings of the department-based students' scientific-creative circle with Georgian writers, scientists, and translators (Tamaz Chkhenkeli, Vakhushti Kotetishvili, Zurab Kiknadze, Tamar Eristavi, Otar Nodia...). 2) Meetings with foreign writers and

notable figures (M. Dudin, I. Drach, E. Novichenko, K. Simonov, E.Dolmatovski, B. Laskin, L. Levin, I. Lunko, N.Pidpala). 3) Meeting with the staff of the Kyiv Institute of Literature (N. Zhulinsky, Deputy Director, Candidate of Philological Sciences, Candidate of Philological Sciences A. Mushkudiani). 4) Literary evening dedicated to the 85th anniversary of Maxim Rilski conducted together with the Maxim Rylsky Literary-Memorial Museum in Kyiv. 5) Anniversary and literary evenings dedicated to L. Tolstoy, Al. Blok, A. Chekhov, M.Rilski... 6) An evening dedicated to the 60th anniversary of Belarus. 7) Georgian students majoring in translation in Belarus; Foreign students – in Georgia. 8) Club “Ukraine” based in the department and student translations in bilingual collections published under the leadership of Prof. Otar Bakanidze

The reviewed manuscript journal is a credible bridge between the past and the future. It was written with love for the next generation interested in translation and literary relations, and hopefully, the new generation will care for the next generation in the same way.

სარჩევი • Table of Contents

ლევან ბებურიშვილი

ალექსანდრე ორბელიანი როგორც ახალი ქართული
ლიტერატურის კრიტიკოსი 3

Levan Beburishvili

Alexander Orbeliani as a Critic of New Georgian Literature 4

Simone Attilio Bellezza

What Was Soviet and What Was Ukrainian
in the Ukrainian Shistdesiatnytstvo 6

Tetiana Belimova

Early time in The Novel “Chocolat” by Joanne Harris 7

მზისა ბუსკივაძე

ფენიმიტური ლიტერატურული კრიტიკა და
ქალი ავტორების საკითხი თურქულ ლიტერატურაში 8

Mzisa Buskivadze

Feminist Literary Criticism and the issues
of Women Writers in the Turkish Literature 11

ნანა გაფრინდაშვილი

იმპერია და მისი მითები: წარმოსახვითი რეალობის
რეპრეზენტაცია ბელადის სახის მაგალითზე
ქართულ სოცრეალისტურ ლიტერატურაში 13

Nana Gaprindashvili

Empire and its Myths: Representation of Imaginary Reality
using the Example of a Leader in Georgian Socialist Realism 15

ელენე გეგეშიძე

- ლიტერატურული სალონები XIX საუკუნეში
(ქუთაისის საოჯახო კულტურული ცხოვრებიდან) 17

Elene Gegeshidze

- Literary salons in the XIX century
(From Kutaisi family cultural life) 18

ელენე გოგიაშვილი

- ჰანს ქრისტიან ანდერსენის „ბულბულისა“
და „თოვლის დედოფლის“ ადრეული ქართული თარგმანები 20

Elene Gogiashvili

- Early Georgian Translations of “The Nightingale”
and “The Snow Queen” by Hans Christian Andersen` 21

გიორგი გოცირიძე

- მხატვრული ლიტერატურა ინფორმაციული
რევოლუციის კონტექსტში 22

Giorgi Gotsiridze

- Fiction In The Context of Informational Revolution 24

დავით გოცირიძე

- კულტურათმშორისი კომუნიკაცია და ო. ბაქანიძის
სამეცნიერო სკოლის პრინციპები 25

David Gotsiridze

- Intercultural communication and the principles
of O. Bakanidze’s scientific School 27

ზურაბ გოცირიძე

- პოსტმოდერნიზმი და მასობრივი კომუნიკაცია 28

Zurab Gotsiridze

Postmodernism and Mass communication 30

Lyudmyla Hrytsyk

The school of Otar Bakanidze 32

Tetyana Dagovych

Literature as Argument: Narrative Structures
and Literary Devices in P. A. Aleksandrov's Speech
in Defense of Vera Zasulič 33

Ana Dugandžić

International cooperation as an important element
of improving the educational process and scientific work
(experience of the Department of Ukrainian Language
and Literature in Zagreb) 34

ეკა ვარდოშვილი

ფერდინანდ ბრუნეტიერის ნაშრომის „ეპოლუცია
სალირიკო პოეზიისა საფრანგეთში XIX საუკუნეში“
კიტა აბაშიძისეული თარგმანი 36

Eka Vardoshvili

Translation by K. Abashidze of the work of French critic
F. Brunetiere "Evolution of lyrical poetry in France
in the XIX century" 37

Yuliia Vyshnytska

Figurative and motive coordinates of identity in a novel
"Tango of Death" by Yuri Vynnychuk 38

დარეჯან თვალთვაძე

პარატექსტები ოთხთავის ძველ ქართულ ხელნაწერებში 41

Darejan Tvaltvadze

- The Paratexts in the Old Georgian Manuscripts
of the Four Gospels 43

Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, Svitlana Romaniuk

- Ukrainian perception of Szymborska's poems: a case study 45

Natalia Likhomanova

- Memory, recollection and national identity
in White Teeth novel by Zadie Smith 46

კახაბერ ლორია

- ჩინგიზ აიტმატოვის რომანის („საქონდაქრე“)
ზოგიერთი ასპექტის გააზრებისათვის 48

Kakhaber Loria

- Comprehending Some Aspects of Chinghiz Aitmatov's
The Place of the Skull 50

დარეჯან მენაბდე

- ქართული სამოგზაურო ლიტერატურის
უცხოენოვანი თარგმანები 52

Darejan Menabde

- Foreign Language Translations of Georgian
Travel Literature 53

ლადო მინაშვილი

- ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიის შესწავლის
ზოგი ასპექტი და ილია ჭავჭავაძე 55

Lado Minashvili

- Several aspects for studying the poetry
of Nikoloz Baratashvili and Ilia Tchavtchavadze 56

მარიამ მირესაშვილი

საქართველოს რეპრეზენტაცია XIX საუკუნის
ესტონურ კულტურულ სივრცეში 56

Mariam Miresashvili

Representation of Georgia in Estonia in the XIX century 58

ივანე მჭედელაძე

პოსტმოდერნიზმის პოსტსაბჭოთა უკრაინული
ლიტერატურული მოდელი და პოსტკოლონიური ეპოქა 59

Ivane Mtchedeladze

Postmodernist Post Soviet Ukrainian Literature Model
And Postcolonial Epoch 61

ეკატერინე ნავროზაშვილი

„გალობა გალობათა სოლომონის“ – პოეტიკა,
სემანტიკა და თარგმანი 62

Ekaterine Navrozashvili

“Song of Songs of Solomon” – Poetics,
Semantics and Translation 63

ნინო ნასყიდაშვილი

ქართველი რომანტიკოსების უკრაინული თარგმანების
ტრანსფორმაციული ასპექტები 64

Nino Naskidashvili

Transformation aspects of Ukrainian translations
of Georgian romantic poets 66

Svyatoslav Pylypchuk

From “Hope” To Antaeus’ Feat: Evolution
Of Lesia Ukrainka’s Worldview 67

ნინო პოპიაშვილი

მიგრაციული ლიტერატურა, როგორც ტრანსკულტურული
დიალოგი ლიტერატურის ისტორიის პერსპექტივიდან 70

Nino Popiashvili

Migration Literature as a Transcultural Dialogue from
the Point of View of the History of Literature 71

Mykola Zhulynskyi

Lesya Ukrainka: spiritual vocation of the artist 72

Hayate Sotome

Colonial representation in “Is He a Human?!” – from
comparative perspectives with Goncharov’s “Oblomov” 73

ნესტან სულავა

დავით გურამიშვილის საზოგადოებრივი სისტემის ძირითადი
მახასიათებლები ინტერკულტურულ კონტექსტში 75

Nestan Sulava

Main Characteristic of Davit Guramishvili Mindset
in Intercultural Context 77

Tereza Chlaňová

Yuriy Vynnychuk’s novel The Tango of Death
as a trauma-healing concept 78

სოფიო ჩხატარაშვილი

საქართველო უკრაინულ მწერლობაში 78

Sophio Chkhatarashvili

Georgia in Ukrainian literature 80

ნინო წერეთელი

მწერალი და ემიგრაცია (ვიქტორ შკლოვსკის
„რუსული ბერლინი“) 81

Nino Tsereteli

Writer and immigration (Victor Shklovsky's
“Russian Berlin”) 83

რუსუდან ჭანტურიშვილი

ეროვნულ ლიტერატურათა, ლიტერატურულ
ურთიერთობათა და თარგმანის კათედრის
ხელნაწერი ჟურნალი 83

Rusudan Chanturishvili

Manuscript journal of Department of National Literatures,
Literary Relations and Translation 85

გამოცემაზე მუშაობდა ნინო ვარეიშვილი

დაიბეჭდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
გამომცემლობის სტამბაში

0179 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი 14
14, Ilia Tchavtchavadze Ave., Tbilisi 0179
Tel 995(32) 225 04 84, 6284/6279
<https://www.tsu.ge/ka/publishing-house>

